

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Финансовият отчет на Българска банка за развитие АД („Дружеството“) за годината, приключваща на 31 декември 2016 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Управителния съвет от 14 март 2017 г.

Българска банка за развитие АД е акционерно дружество, регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 121856059, със седалище гр. София, област София-град, България и адрес на управление ул. Дякон Игнатий № 1. Финансовата година на Банката приключва на 31 декември.

Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието „Насърчителна банка“ АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ бр.43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на Банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на „Българска банка за развитие“ и уставът ѝ е приведен, в съответствие с новите законови изисквания към Банката.

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Българска народна банка (БНБ) на 25.02.1999 г. и с последна актуализация от 16.11.2009 г. (поради новия закон за кредитните институции (ЗКИ)) и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел - да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на Банката.

Кредитната дейност на Банката е ориентирана към: предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Основните цели на Банката са подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране; привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната; прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната; привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции; привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната; финансиране на проекти на местни компании, създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност; финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС). През 2016 г. не е имало промени в структурата на органите на управление. Надзорният съвет и Одитният Комитет представляват лицата натоварени с общо управление.

През 2016 година Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Атанас Славчев Кацарчев – председател на НС, Кирил Миланов Аналиев - зам. председател и член на НС, Димитър Кирилов Димитров – член на НС.

Съставът на Управителния съвет на ББР през 2016 г. е следният: Ангел Кирилов Геков – Председател на УС и изпълнителен директор; Билиан Любомиров Балев – зам. председател на УС и изпълнителен директор; Илия Василев Кирчев – Член на УС и Изпълнителен директор.

Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

Към 31.12.2016 г., в Банката работят 153 служители (31.12.2015 г.: 151).

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции и Национален гаранционен фонд (Бележка № 23).

Фондът за капиталовите инвестиции все още не е учреден към 31.12.2016 г.

Към 31.12.2016 г. Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Приложими стандарти

Този индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския Съюз.

Този финансов отчет е изготвен на индивидуална основа. Банката изготвя консолидиран финансов отчет, съгласно Закона за счетоводство. Този индивидуален финансов отчет следва да се разглежда заедно с консолидирания финансов отчет.

База за изготвяне

Изявление за съответствие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС“). Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база МСС, приети от ЕС, регламентирани със Закона за счетоводството и дефинирани в т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Деривативни инструменти, които се отчитат по справедлива стойност;
- Инструменти, държани за търговия и други инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инструменти на разположение за продажба, които се отчитат по справедлива стойност, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инвестиционни имоти, активи държани за продажба и активи, придобити от обезпечения, които се отчитат по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба и нетна реализируема стойност (която при активите придобити от обезпечения е справедлива стойност, намалена с разходите за продажба), при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена.

Действащо предприятие

Ръководството на Банката е извършило оценка на способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие и е уверено в наличието на достатъчни ресурси за продължаване на нормална дейност в обозримо бъдеще. В допълнение, Ръководството не вижда съществена несигурност, която би могла да постави под съмнение способността на Банката да продължи да действа като действащо предприятие. С оглед на горното, настоящите финансови отчети са изготвени на база действащо предприятие.

Степен на ликвидност и матуритетна структура

Банката представя индивидуалния отчет за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние (нетекущи) е представен в приложенията към индивидуалния финансов отчет.

Съпоставимост на данните

Финансовият отчет предоставя сравнителна информация по отношение на предходния период.

Валута на представяне

Този индивидуален финансов отчет е представен в хиляди лева, функционалната валута на отчетната единица.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приблизителни счетоводни оценки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени по-долу.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

а) Загуби от обезценка на кредити и аванси

Месечно, Банката извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката. При определяне на това дали да се включи загуба от обезценка в индивидуалния отчет за всеобхватния доход, ръководството на Банката преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно - намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

През 2016 г., с цел прецизиране на извършваните приблизителни оценки и допускания, се разшири обхвата на индивидуалният преглед и свързаните тестове за обезценка, включвайки всички кредити с изключение на тези за служители и кредитите за сдружения на собственици по линия на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

При анализа на рисковете от загуби от обезценка и несъбираемост кредитите се групират и бяха обособени три рискови класификационни групи: "редовни", "наблюдавани" (над 30 дни просрочие), "необслужвани" (над 90 дни просрочие). През 2015 г. рисковите класификационни групи са четири: "редовни", "под наблюдение", "нередовни" и "загуба". Извършената промяна е в изпълнение на допълнени и изменени актове на ЕС относно банковата дейност и извършената съответна актуализация на вътрешно-нормативната база на Банката, както и постигане на по-плавен преход към МСФО 9. Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужването, включително просрочие на лихви и падежирали главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от ЕИФ, се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от Фонда (Бележка № 4.1).

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци, ръководството на Банката използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка на портфейла от неизкристализирала в конкретен негов компонент, загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуална кредитна експозиция, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и периода за получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележка № 12, 18).

През 2016 г. ,е извършен ретроспективен исторически анализ на реалните загуби по кредити с цел да се актуализира прилаганият процент за обезценка на кредити на портфейлен принцип. Вследствие на този анализ и на разширения обхват на индивидуалния преглед за обезценка , прилаганият процент за обезценка на портфейлна основа е в размер от 0%.(2015: 2.04%).

б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба, некотируани на фондов пазар

Банката класифицира като финансови активи на разположение за продажба притежавани от нея инвестиции под формата на акции в дружества/предприятия (под 20% в капитала им) в непублични дружества, които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството е преценило и приело те да се оценяват по цена на придобиване (себестойност), тъй като не съществуват достатъчно надеждни източници и методи за определяне на техните справедливи стойности и заради специфичния, затворен начин на търгуването им, до момента, в който възникнат нови обстоятелства, позволяващи формиране на разумни предположения и достоверна оценка на справедливата им стойност.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба, некотирувани на фондов пазар (продължение)

Към края на всеки отчетен период, Банката прави анализ и преценка дали съществуват индикатори за обезценка на нейните инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаляване на собствения капитал на дружеството/предприятието в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малката сума, която се отчита е разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при необходимост. В случаите на частични продажби през отчетния период на подобни акции, останалите в индивидуалния отчет за финансовото състояние на Банката издадени от същия емитент се преоценяват по цена, по която е извършена продажбата (Бележка № 9, 21).

в) Обезценка на финансови инструменти на разположение за продажба, котирувани на фондов пазар

Към 31.12.2016 г., Банката е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества.

За инвестициите в дружества, чиито акции са регистрирани за търговия на Българската фондова борса, ръководството е извършило проучване и анализи и счита, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на индивидуалния финансов отчет. (Бележка № 9, 15, 21).

За всички инвестиции в ценни книжа на разположение за продажба, държани от Банката повече от една година спрямо датата на придобиване, е направен и специален анализ на наблюдаваното движение/волатилност на борсовите им цени и на справедливите им стойности, определени по алтернативни оценъчни методи, за период до 18 месеца спрямо 31 декември, за да се определи дали са налице условия за продължителна и съществена обезценка.

г) Провизии по издадени банкови гаранции

Банката извършва преглед на своите условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на Банката за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Банката провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи, свързани с изходящите потоци от стопански изгоди/плащания. Тези разходи/загуби се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица (Бележка № 12, 36).

д) Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката (Бележка № 33).

е) Оценка на инвестиционни имоти

При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти са използвани становища и оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката. Оценките са направени, използвайки различни подходи за оценка – метод на възстановителната стойност, метод на капитализиране на доходите, метод на пазарните сравнения, като за всеки метод е определена тежест за достигане на крайната справедлива стойност на инвестиционните имоти към края на отчетния период. (Бележка № 25).

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

ж) Активи, придобити от обезпечения

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (в резултат на придобити обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката.

з) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в индивидуалния отчет за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтни проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Счетоводните политики на Банката са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на следните изменени МСФО, възприети от 1 януари 2016 г.

МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 38 Нематериални активи (Изменения) – разяснение на допустимите методи на амортизация

Измененията разясняват принципа на МСС 16 и МСС 38, че приходите отразяват икономическите ползи получени в резултат на оперирането на бизнеса (от който активът е част), като цяло, а не икономическите ползи само от използването на актива. В резултат на това е недопустимо определянето на амортизацията на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи на бази, свързани с генерираните приходи. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 41 Земеделие (Изменения) - Многогодишни култури

Съгласно измененията многогодишните култури са в обхвата на МСС 16 и се оценяват според изискванията на МСС 16, т.е. според възприетата счетоводна политика по модела на цената на придобиване или по модела на преоценената стойност при последващо оценяване. Земеделската продукция от многогодишни култури (например плодовете на овощно дърво) остават в обхвата на МСС 41. Правителствените помощи за многогодишни култури се отчитат по МСС 20 Счетоводно отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ, вместо по МСС 41. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменение) - Вноски от наетите лица

Изменението касае вноските от наети или трети лица в пенсионни планове с дефинирани доходи. Целта му е да опрости осчетоводяването на вноските, които не зависят от прослужения стаж, като например, вноски от наети лица, които се изчисляват като фиксиран процент от работната заплата. Възприемането на изменението не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСФО 11 Съвместни споразумения (Изменение): Счетоводно отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност

Добавени са насоки за отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност, която представлява бизнес по смисъла на МСФО. Банката не е имала участия в обхвата на това изменение.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

МСФО 10, МСФО 12 и МСС 28: Инвестиционни предприятия: Прилагане на освобождаването от изготвяне на консолидиран финансов отчет (Изменения)

Измененията разясняват, че освобождаването от представяне на консолидиран финансов отчет важи за компания-майка, която е дъщерно дружество на инвестиционно предприятие, което оценява всички дъщерни дружества по справедлива стойност. Също така, измененията уточняват, че единствено дъщерно дружество, което не отговаря, само по себе си, на дефиницията за инвестиционно предприятие и предоставя услуги по подпомагане на дейността на инвестиционното предприятие в групата, подлежи на консолидация. Всички други дъщерни дружества на инвестиционното предприятие се оценяват по справедлива стойност. Измененията в МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия позволяват инвеститор, който прилага метода на собствения капитал, да запази оценяването по справедлива стойност по отношение на своите дъщерни дружества. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСС 1 Представяне на финансови отчети: Оповестявания (Изменения)

Измененията са свързани с насърчаване на дружествата да прилагат професионална преценка при избора на информация, която да се оповести и начина на представянето ѝ, и поясняват съществуващите изисквания на МСС 1. Измененията касаят същественост, последователност на бележки, междинни суми и разбивки, счетоводни политики и представяне на компоненти на другия всеобхватен доход, свързани с инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал. Измененията в МСС 1 не засягат финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСС 27 Индивидуални финансови отчети (Изменение)

Изменението позволява използването на метода на собствения капитал при отчитането на инвестиции в дъщерни предприятия, съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия в индивидуалния финансов отчет. Тъй като Банката не отчита инвестиции в дъщерни дружества по метода на собствения капитал в индивидуалния си финансов отчет и няма съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия, изменението няма отражение върху неговото финансово състояние и резултати от дейността.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година

Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 2 Доходи на базата на акции – променени са дефинициите на 'условия, даващи право на упражняване' и 'пазарни условия'. Добавени са дефиниции за 'условие за изпълнение на определени показатели' и 'условие за прослужване на определен период';
- МСФО 3 Бизнес комбинации – дават се разяснения относно отчитането на условно възнаграждение във връзка с бизнес комбинация;
- МСФО 8 Оперативни сегменти – изискват се допълнителни оповестявания на преценките на ръководството, направени по отношение на групирането на оперативни сегменти и се дават уточнения за равнието на общата сума на сегментните активи и общо активите на отчитащото се предприятие;
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност – уточнява се взаимодействието с МСФО 9 по отношение на краткосрочните вземания и задължения;
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – изменението изисква при преценка на дълготраен материален актив, неговата отчетна стойност да бъде коригирана по подходящ начин съобразно преоценената балансова стойност, докато натрупаната амортизация да бъде изчислена като разликата величина между отчетната стойност и балансовата стойност на актива, след приспадане на натрупаните загуби от обезценка;
- МСС 24 Оповестяване на свързани лица – разяснява се, че управляващо дружество, което предоставя ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие, се счита за свързано лице. Съответно, е необходимо да се оповести възнаграждението/непогасеното задължение за извършване на управленски услуги;
- МСС 38 Нематериални активи – същите изменения както в МСС 16 по-горе.

Възприемането на посочените по-горе изменения в стандартите няма ефект върху настоящия финансов отчет на Банката.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2012-2014 година

Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности – уточнява се, че промяната на начина на освобождаване от актива (продажба или разпределение към собствениците) не се счита за нов план за освобождаване от актива, а представлява продължение на първоначалния план;
- МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания – дават се примери за продължаващо участие във финансов актив и изискваните оповестявания в съкратен междинен финансов отчет;
- МСС 19 Доходи на наети лица – дават се разяснения по отношение на параметрите определящи дисконтовия процент при изчисление на дългосрочни задължения.
- МСС 34 Междинно финансово отчитане – разяснява се, че изискваните оповестявания е необходимо да се съдържат или в междинните финансови отчети, или, чрез препратка, да могат да бъдат проследени до друга междинна информация (например доклад на ръководството), която следва да е на разположение на потребителите при същите условия и по същото време.

Възприемането на посочените по-горе изменения в стандартите няма ефект върху настоящия финансов отчет на Банката.

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Банката към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Банката възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

МСФО 9 Финансови инструменти: Класификация и оценяване

МСФО 9 влиза в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Финалната версия на МСФО 9 Финансови инструменти обхваща всички фази на проекта по разработване на МСФО 9 и заменя МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и всички предишни редакции на МСФО 9. Стандартът въвежда нови изисквания относно класификация и оценяване, обезценка и отчитане на хеджиране.

През 2016 г. Банката е стартирала процес на подготовка за въвеждане на МСФО9 като предстои през 2017 г. да бъде създадена организация за подготовка и въвеждане на необходими промени във вътрешно-нормативната база и създаване на необходимата техническа осигуреност за съответствие с изискванията на новия стандарт. През месец декември 2016 г. беше извършено и обучение от квалифицирани експерти на над 30 ключови служителя от различни управления в Банката. През следващата година този процес ще продължи и ще бъде финализиран, като се осъвременят всички вътрешно-нормативни документи, направят инвестиции в специализиран софтуер и надграждане на съществуващите системи, съгласно изискванията на стандарта. Банката предстои да проведе консултации за назначаване на външен консултант и да избере информационно-техническо решение за осигуряване на съответствие с изискванията на МСФО 9, като първата стъпка от процеса ще включва анализиране и оценка на ефектите от този стандарт върху бъдещото финансово състояние и резултати от дейността.

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. МСФО 15 въвежда модел от пет стъпки, който е приложен към приходите по договори с клиенти (с малки изключения), независимо от типа на сделката или дейността. Стандартът ще се прилага и по отношение на признаването и оценяването на печалби и загуби от продажба на някои нефинансови активи, които произтичат от нерегулярни дейности (например продажба на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи). Ще се изискват по-детайлни оповестявания, включително разбивки на общите приходи, информация за отделните задължения за изпълнение, изменение в салдата на отчетените активи и пасиви по договори с клиенти, както и ключови преценки и оценки. Банката ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (Разяснения)

Разясненията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Целта на разясненията, е да се изяснят намеренията, при разработването на МСФО 15, по отношение на отчитането на идентифицираните задължения за изпълнение, изменение в текста на принципа „отделно разграничим“, анализ на договорености за продажби за определянето дали дружеството действа като принципал или като агент, както и прилагането на принципа за контрол, нови изисквания за лицензите предоставяйки допълнителни насоки за отчитане на интелектуалната собственост и авторските права. Разясненията също предоставят допълнителни практически насоки за прилагането на пълен ретроспективен подход и модифициран ретроспективен подход при преминаване към МСФО 15. Разясненията все още не са приети от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефектите от възприемането на тези разяснения върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСФО 16 Лизинг

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. МСФО 16 определя принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг и за двете страни по договор, т.е. клиента („лизингополучател“) и на доставчика („лизингодател“). МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчитат повечето лизинги в баланса и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество. Стандартът все още не е приет от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия:

Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие

Измененията разглеждат установеното несъответствие между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 при продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Признава се пълната печалба или загуба, когато сделката касае бизнес и част от печалбата или загубата, когато сделката касае активи, които не представляват бизнес. Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал. Измененията все още не са приети от ЕС. Банката не очаква тези изменения да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСС 12 Данъци върху дохода (Изменения) – Признаване на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията дават разяснения относно отчитането на отсрочените данъчни активи за нереализирани загуби, за да се преодолеят различията, които възникват в практиката при прилагането на МСС 12 по отношение на: приспадаеми временни разлики, възникващи при преоценка на дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност; възстановяване на активи по стойност, по-голяма от тяхната балансова стойност; наличие на вероятна бъдеща облагаема печалба; комбинирано спрямо индивидуално оценяване. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

МСС 7 Отчет за паричните потоци (Изменения) – Инициатива по оповестяване

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Целта на тези изменения е да позволи на потребителите на финансови отчети да оценят промените на пасивите, произтичащи от финансова дейност. Измененията изискват оповестявания, които позволяват на инвеститорите да оценят промените на пасивите, произтичащи от финансова дейност, включително промени, произтичащи от парични потоци и непарични промени. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 2 Плащане на базата на акции (Изменения): Класификация и оценяване на сделки с плащане на базата на акции

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията предвиждат изисквания за: счетоводното отчитане на ефектите от условията за упражняване и неупражняване върху оценяването на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; за плащане на базата на акции с възможност за нетно от задълженията за данък при източника уреждане и за изменения на условията за плащане на базата на акции, което променя класификацията от сделка уреждана с парични средства в сделка, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

МСФО 4 Застрахователни договори (Изменения): Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. Целта на измененията е да преодолеят несъответствието между датите на влизане в сила на МСФО 9 и очаквания нов застрахователен стандарт МСФО 17 Застрахователни договори. Дружествата, които издават застрахователни договори все още ще могат да възприемат МСФО 9 на 1 януари 2018 г. С измененията се въвеждат два алтернативни подхода - подход за временно освобождаване и подход на припокриване. Временното освобождаване позволява на дружествата да отложат датата на възприемане на МСФО 9. Подходът на припокриване позволява на дружествата, които прилагат МСФО 9 от 2018 г. да премахнат от печалбата или загубата ефекта, произтичащ от някои счетоводни несъответствия, които могат да възникнат от прилагането на МСФО 9 преди МСФО 17. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

КРМСФО 22 Отчитане на сделки и авансови плащания по сделки в чуждестранна валута

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда въпроса за определяне на датата на сделката за целите на определянето на спот валутния курс, който ще се използва за превалутиране на актива, прихода или разхода (или част от тях) при първоначалното им признаване, което е свързано с отписването на непаричен предплатен актив или отсрочен приход, произтичащи от платено или получено авансово плащане по сделка в чуждестранна валута. Разяснението все още не е прието от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефектите от разяснението върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСС 40 Инвестиционни имоти (Изменения): Прехвърляне на инвестиционен имот

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията дават разяснения относно прехвърляния от или към инвестиционен имот при промяна в намеренията на ръководството само когато има доказана промяна в използването. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година

В цикъла 2014-2016 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи три стандарта, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г. / 1 януари 2018 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане - заличаване на краткосрочните освобождавания от изискванията за предприятия, прилагащи за първи път стандартите. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);
- МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия - поясняване на обхвата на изискването за оповестяване в МСФО 12 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г.), и
- МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - оценяване на предприятието, в което е инвестирано по справедлива стойност (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.).

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година все още не са приети от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Финансови инструменти

Финансови активи

Банката първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Банката е станала страна по договорните условия на инструмента.

Банката отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Банката прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Банката, се признава като отделен актив или пасив.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в индивидуалния отчет за финансово състояние тогава и само тогава, когато Банката има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Банката има следните не-деривативни финансови активи: заеми и вземания, и финансови активи на разположение за продажба и финансови активи държани до падеж.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е дериватив, държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Финансови активи се определят като такива отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби ако Банката управлява такива инвестиции и взема решения за покупка и продажба на базата на тяхната справедлива стойност, според документираната стратегия за управление на риска или за инвестициите на Банката. Свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби (продължение)

При първоначалното придобиване, ръководството на Банката определя дали един финансов актив ще се държи за търгуване. Обикновено ръководството определя като такива деривативите.

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка Банката определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на МСС 39, съответния дериватив се отчита като такъв за хеджиране. Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране, се отчитат като държани за търгуване.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Заеми и вземания

Заеми и вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Заеми и вземания (продължение)

Изчислението включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Банката взема предвид доказателства за обезценка на заеми и вземания за всеки конкретен актив с изключение на вземанията от служители и тези възникнали по линия на НПЕЕМЖС (Бележка 3: Обезценка на финансови активи). След проведен задълбочен преглед на качеството и тест за обезценка на редовните експозиции, Банката установи, че към 31.12.2016 няма индикации за колективна обезценка на кредитния портфейл.

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетната стойност на даден финансов актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията. Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти, вземания от банки, кредити и аванси на клиенти, вземания от Републикански бюджет и търговски и други вземания.

Споразумения за продажба и обратно изкупуване

Ценните книжа, обект на договори за обратно изкупуване, не се отписват от индивидуалния отчет за финансово състояние. Ценните книжа, купени по силата на договори за обратна продажба („обратни репо-сделки“), се отразяват като вземания от банки. Разликата между продажната цена и покупната цена на обратното изкупуване се третира като лихва и се отразява по метода на ефективната лихва за срока на репо-договорите.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като такива на разположение за продажба или не са класифицирани в никоя от предходните категории. Финансовите активи на разположение за продажба се признават първоначално по справедлива стойност плюс пряко свързаните разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка (Бележка 3: Обезценка на финансови активи), и валутни курсови разлики от дългови инструменти на разположение за продажба, се отчитат в другия всеобхватен доход, и се представят в резерв за справедлива стойност в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в друг всеобхватен доход се прекласифицират в печалби и загуби.

Финансовите активи на разположение за продажба включват капиталови и дългови ценни книжа.

Финансови активи, държани до падеж

Когато Банката има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книжа до падеж, тогава те се класифицират като финансови активи, държани до падеж. Държаните до падеж финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване, финансовите активи, държани до падеж, се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Финансови активи държани до падеж включват дългови ценни книжа.

Активи на доверително управление

Банката предоставя доверителни услуги, които водят до държане на или инвестиране в активи от името на клиенти. Активите държани на доверително управление, освен ако са изпълнени определени критерии за признаване, не са показват във финансовите отчети на Банката, тъй като не представляват активи на Банката.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Активи на доверително управление (продължение)

Българска Банка за Развитие извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II) и Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR). Банката е създава и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Рекласификация на финансови активи

В сила от 1 юли 2008, Банката има право да рекласифицира, при определени условия, недеривативни финансови активи извън категорията държани за търгуване в категориите държани за търгуване, кредити и аванси, или държани до падеж. От същата дата е допустима и рекласификация при определени условия на финансови инструменти от категорията държани за търгуване в категорията кредити и аванси. Рекласификацията се отчита по справедлива стойност към датата на рекласификация, която става новата амортизирана стойност.

За финансови активи класифицирани извън категорията държани за търгуване, всички предишни печалби или загуби по актива признати в капитала се амортизират в печалба или загуба за остатъчния живот на инвестицията, използвайки ефективен лихвен процент. Всяка разлика между новата амортизирана стойност и очакваните парични потоци също се амортизира за остатъчния живот на актива, използвайки ефективен лихвен процент. Ако активът впоследствие бъде категоризиран като обезценен, то стойността отчетена в капитала се прехвърля в Отчета за Всеобхватния доход.

В редки случаи, Банката може да рекласифицира недеривативен търговски инструмент извън категорията държани за търгуване в категорията кредити и аванси, ако той отговаря на изискването да бъде третиран като кредити и аванси и Банката има намерението и способността да държи финансовия актив в обозримо бъдеще или до падежа му. Ако финансовият актив е рекласифициран и Банката впоследствие повиши очакванията си за получени парични потоци от актива в резултат на подобрения възможност за получаване на тези парични потоци, ефектът от това повишение се признава като промяна в ефективния лихвен процент от датата на признаване на промяната. Рекласификацията се извършва по преценка на Ръководството и се определя индивидуално за всеки инструмент. Банката не рекласифицира финансови инструменти в справедлива стойност в печалбата или загубата (ССПЗ) след първоначалното им признаване.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви, които не са деривативни инструменти или не са определени при придобиването им за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, се отчитат по амортизирана стойност. Първоначално те се признават по "себестойност", т.е. справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива. Финансовите пасиви, отчетени от Банката като депозити, привлечени средства и издадени ценни книжа, се представят по амортизирана стойност.

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Финансовите активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в индивидуалния отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Банката има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, или договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне, при което:
 - а) Банката е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив или
 - б) Банката нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Когато Банката е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Банката признава и съпътстващо задължение. Прехвърленият актив и съпътстващото задължение се оценяват така че да отразяват правата и задълженията, които Банката е запазила.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Банката.

Финансов пасив се отписва от индивидуалния отчет за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Обезценка на финансови инструменти

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Банката при условия, които Банката иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Банката взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (заеми и вземания и държани до падеж инвестиции в дългови ценни книжа) както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Активите, които имат сходни рискови характеристики се проверяват колективно за обезценка.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Банката използва историческите тенденции за вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията или дълговите ценни книжа, държани до падеж. Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Финансови активи на разположение за продажба

Загубата от обезценка по отношение на финансовите активи на разположение за продажба се признава чрез рекласификация в печалба и загуба на загубите, натрупани в резерв от справедлива стойност в собствения капитал. Кумулативната загуба, която се рекласифицира от собствения капитал в печалби и загуби, е разликата между цена на придобиване, нетно от изплащания на главница и амортизация, намалена със загуба от обезценка призната преди това в печалби и загуби, и текущата справедлива стойност. Промени в обезценката, дължащи се на прилагането на метода на ефективната лихва, се отразяват като компонент на приходите от лихви. Ако в последващ период, справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно, като сумата се признава в печалбата или загубата. Всяко последващо възстановяване на справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба, се признава в другия всеобхватен доход.

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Банката оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите, и се променя въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти, Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества и капиталови инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени, Банката приема, че справедливата стойност е цената на придобиване. Банката има установена контролна среда по отношение на оценяването на справедливите стойности.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, нетъргуеми на борсата), които са обект на сделка между страните, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на дружеството.

Йерархия на справедлива стойност

Банката използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите;

Йерархията на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е оповестена в Бележка 5.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Банката поддържа Минимален Задължителен Резерв според изискванията на БНБ и за целите на паричния поток ги включва в Пари и Парични еквиваленти.

Те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност.

Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Банката, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на индивидуалния отчет за паричните потоци.

Активи държани за продажба

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Банката. Активите, държани за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Банката като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

Активи, придобити от обезпечения

Активи, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (в резултат на придобити обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества, са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението което е платено, включително преките разходи по придобиването на инвестицията. Тези инвестиции не се търгуват на фондови борси.

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага датата на сключване на сделката. Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя отделно към статията други доходи/(разходи) от/за дейността на индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Данъци

Банката начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Данъци (продължение)

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са представени в индивидуалния финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

Последващо оценяване

Избраният от Банката подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други доходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

Метод на амортизация

Банката използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Ползният живот по групи активи е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Ползният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2015 г.

Ползният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуер) и лицензи за ползване на софтуер. В Банката се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години. Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от индивидуалния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на нематериалните активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата.

Инвестиционни имоти

Ръководството на Банката използва тази категория при отдаване под наем на активи, придобити от обезпечения по кредити. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по модела на справедливата стойност. Печалбата или загубата, възникнала от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти, се включва в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя въз основа на оценката от независим оценител.

Приходите от наем от инвестиционните имоти се представят в други доходи от дейността, а оперативните разходи пряко или непряко свързани с генерираните доходи от наем се представят в други разходи за дейността. Отписването на инвестиционен имот се извършва при продажба или трайно изваждане от употреба, като от продажбата му не се очакват бъдещи ползи. Печалбите или загубите от отписването на инвестиционни имоти се отчитат в печалбата или загубата за периода, в които са възникнали.

Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство Банката е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Банката, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Банката под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в индивидуалния отчет за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Банката вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период Банката прави оценка и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена в резултат на неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи. Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната настояща стойност към датата на отчета, по която те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на актюерските печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в друг всеобхватен доход. Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход, в периода, в който са възникнали.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

Към края на всеки отчетен период, Банката назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните ѝ задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Настоящата стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Актюерски печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж

Банката признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Банката, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния риск за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат разглеждани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загубите от обезценка се признават в печалби и загуби. Загубите от обезценка, признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загубата от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, с изключение на тези по бизнес комбинации, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

Дивиденди

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Банката. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.

Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия, или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент. Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение за продажба и държани до падеж, лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

Банката също така притежава инвестиции и активи в страни с отрицателни лихвени равнища. Банката оповестява изплатени лихви по такива активи като лихвен разход с допълнително оповестяване в бележка 6

Такси и комисиони

Разходите за таксите и комисионите по банковите гаранции се признават на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Разходите за такси и комисиони, свързани с обслужването на ностро сметки при други банки или с извършването на друга банкова услуга, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят, и постигане на резултата от нея.

Операции в чуждестранна валута

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние са следните:

<u>Вид валута</u>	<u>31 декември 2016</u>	<u>31 декември 2015</u>
Щатски долари	1.85545	1.79007
Евро	1.95583	1.95583

От 1999 г. българският лев е обвързан с еврото, официална валута на Европейския съюз, в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в индивидуалния отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Банката има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от

Банката, или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в индивидуалния отчет за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

Отчитане по сегменти

Банката не отчита информация по оперативни сегменти, тъй като преобладаващият ѝ източник на рискове и възвръщаемост е корпоративния сектор, няма един отделен външен клиент, приходите от който да възлизат на повече от 10%, както и Банката извършва своята дейност на територията на страната. Ако в бъдеще този факт се промени и Банката представя във финансовите си отчети оперативни сегменти, то те ще бъдат определени и представени в съответствие с изискванията на МСФО 8 Оперативни сегменти.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност Банката е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва поемането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ.

Управлението на риска в Българска банка за развитие АД представлява комплекс от методи и процедури, които Банката използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Банката управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете Българска банка за развитие АД прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност и базиращи се на добри банкови практики.

4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът от потенциални загуби, породени от неизпълнение от страна на клиентите на Банката на договорни задължения, във връзка с вземания и притежавани от Банката финансови инструменти.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Банката, поради което управлението му е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР АД и с действащите закони и подзаконов нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, както и изискванията на МСФО.

Банката използва модели за генериране на вътрешен рейтинг при оценката и управлението на кредитния (включително контрагентния) риск по експозициите. Рейтинг моделите са базирани на анализ на исторически данни и настоящото финансово състояние на контрагентите и свързаните с тях лица, историята и поведението им при обслужване на задължения към други контрагенти, анализ на бъдещите парични потоци, източник на обслужване на съществуващите и потенциално възникващите задължения към Банката и други специфични за конкретната сделка параметри. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити, които се преразглеждат и актуализират периодично.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В Банката функционира специализирано звено, оценяващо риска, както на ниво клиент, така и на ниво експозиция, като нивото на кредитоспособност се оценява и следи през целия живот на кредита – от кандидатстването до неговото пълно погасяване. Кредитният риск се редуцира частично и чрез прилагане на техниката „обезпечена кредитна защита“, посредством приемане на различни видове обезпечения, като оценките по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца.

Банката формира обезценки по експозиции, в зависимост от рисковия профил на кредитополучателя и/или групата свързани клиенти и на база извършени индивидуални тестове за обезценка

Експозициите в кредитния портфейл на Банката се разделят основно на три категории според наличието на Индикатори за обезценка – изменение на обективните показатели, на базата на които се извършва първоначалната оценка и последващо наблюдение на експозиция / клиент, което би довело до изменение на паричните потоци от финансовите активи в това число просрочие на дължими плащания от кредитополучателя: „редовни“ (с присъден вътрешен рейтинг от 1 до 6 вкл.; „наблюдавани“ или „forborne“ (с присъден вътрешен рейтинг 7 или 8) и „проблемни/необслужвани“ (с присъден вътрешен рейтинг 8, 9 или 10). В изпълнение на препоръките на Базелския комитет и тяхното транспониране в регулации в рамките на Европейския съюз и по-конкретно Регламент 575/2013/ЕС и Директива 2013/36/ЕС, търговските банки следва да въведат с вътрешно-нормативните си актове вътрешно-рейтингова система, която позволява съпоставимост с официален кредитен рейтинг на кредитополучатели от признати външни рейтингови институции, която възприема международно използваната скала от десет кредитни рейтингови категории, включително две категории за необслужвани кредити. Банката е разработила детайлна вътрешно-нормативната база, включваща Политика и правила за определяне на обезценка за несъбираемост на рискови експозиции, Методика за анализ и оценка на кредитния риск в Българска банка за развитие АД и Наръчник за кредитната дейност на ББР, осигуряващи пълно съответствие на политиката и процедурите при определянето на вътрешен кредитен рейтинг с посочените нормативни актове на ЕС. Размерът на обезценката се определя като разликата между текущия размер на амортизираната стойност на експозицията на клиента към банката и нейния възстановим размер.

С цел минимизиране на кредитния риск, Банката приема обезпечения под формата на ипотечи на земи, промишлени имоти, хотели, търговски и жилищни сгради. Приемат се също така и обезпечения под формата на банкови гаранции, на залози на търговски предприятия, залози на машини, съоръжения, оборудване и стоково-материални запаси, ценни книжа, парични депозити, дружествени дялове, записи на заповед, авали и поръчителства от трети лица. Обичайната практика на Банката е да изисква обезпечение от кредитоискателите поне в размер на 100%, спрямо договорения размер на кредита.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, Банката участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загуба по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на Банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро (4,929 хил. лв.). Банката е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла гарантиран от ЕИФ. Към 31.12.2016 г., общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 5,974 хил. лв. (31.12.2015 г.: 6,679 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажменти от Банката по неувоени кредити. Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 3,563 хил. лв. (31.12.2015 г.: 4,929 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 2,887 хил. лв. (31.12.2015 г.: 3,044 хил. лв.).

През ноември 2016 г., ББР е подписала споразумение за контра-гаранция с Европейския Инвестиционен Фонд (ЕИФ) по програма COSME в подкрепа на малкия и среден бизнес. Програма COSME се реализира с подкрепата на ЕФСИ (Европейския фонд за стратегически инвестиции), известен още като „Плана Юнкер“. ББР има възможност да покрива до 60% от риска по кредитите за МСП, отпуснати от търговските банки, с които ще си партнира. Половината от този риск ще бъде контра-гарантиран от ЕИФ, като общият размер на контра-гаранцията е 10 млн. евро. С гарантирания по програма COSME ресурс, банките-партньори на ББР ще могат да отпускат инвестиционни и оборотни кредити, банкови гаранции, както и револвиращи заеми. Максималният размер на отпусканите кредити е 150 000 евро. Срокът за погасяване е от 1 до 10 години.

Към 31.12.2016 г., няма ангажимент по споразумението за контра-гаранция.

Кредитен риск в дейността на Банката възниква и по линия на задбалансови ангажменти, основно гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на Банката да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна и носят същия кредитен риск, както и кредититните експозиции.

Друг условен/задбалансов ангажимент на Банката са неувоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на заеми, гаранции или акредитиви.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Банката формира различни подпортфейли, базирани на типа на контрагентите и носителите на кредитен риск, както следва:

- директно кредитиране – портфейл от кредити, кредитни линии, инвестиционни заеми и други форми на кредитиране към юридически лица, различни от финансови институции и кредити към физически лица (кредити към служители на Банката).
- индиректно финансиране или „он-лендинг“ – портфейл от кредити формирани към финансови (банкови и небанкови) институции, които имат за цел предоставяне на финансиране/улесняване достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия в Република България.

Извън рамките на кредитния портфейл, кредитен риск в дейността на Банката е наличен при експозиции, формирани при други нейни дейности:

- портфейл от финансови инструменти различни от кредити, формиран във връзка с управление на свободните средства на Банката, който е съставен основно от държавни ценни книги с емитент Република България, класифицирани като „финансови активи на разположение за продажба“;
- към банки по линия на операции на паричен пазар, пласирани срочни депозити и наличности по ностро сметки;
- по линия на вземания обвързани с държавния бюджет.

В Банката функционира система от лимити във връзка с кредитния риск и риска от концентрации за различните подпортфейли, като текущо се следи кредитния риск и риска от концентрации на финансовите активи, както на базата на отраслови и географски критерии, така и по отделни контрагенти. Определени са лимити за максимални експозиции, които се следят, анализират и актуализират периодично. Банката не формира експозиции към клиенти и групи свързани лица, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки по смисъла на Регламент 575/ 2013/ЕС , по-големи от 10% от собствения ѝ капитал.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в индивидуалния отчет за финансовото състояние е както следва:

Финансов актив	2016		2015	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Вземания от банки	274,011	274,011	249,860	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	863,888	647,435	779,591	611,346
Вземания от Републиканския бюджет	424,470	424,470	29,885	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	264,368	264,368	220,180	220,180
Ценни книжа държани до падеж	1,384	1,384	1,979	1,979
Финансови активи държани за търгуване	-	-	305	305
Други финансови активи	47	47	103	103
	1,828,168	1,611,715	1,281,903	1,113,658

Позиция „Вземания от Републикански бюджет“ включва кредити по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради в размер на 397,568 хил. лв. (2015: 9,848 хил.лв.).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2016		2015	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Банкови гаранции и акредитиви	80,366	76,513	77,771	75,487
Неусвоен размер на разрешени кредити	557,152	557,152	100,408	100,408
Участие в инвестиционна програма SIA	1,724	1,724	1,804	1,804
	639,242	635,389	179,983	177,699
Максимална експозиция към кредитен риск	2,326,266	2,247,104	1,315,972	1,291,357

При определяне на нетната експозиция, са взети предвид високоликвидни обезпечения (държавни ценни книжа и парични средства), както и нетната настояща стойност на ликвидни обезпечения - недвижими имоти.

Кредитен риск - концентрация

По-долу са представени данни за финансовите активи на Банката, класифицирани по сектори на икономиката (по амортизирана стойност):

	2016	%	2015	%
Сектори				
Държавно управление	673,104	35.30	244,520	15.04
Финансови услуги	415,598	21.80	666,537	41.00
Строителство	136,626	7.17	110,938	6.82
Транспорт	107,192	5.62	87,148	5.36
Промисленост, общо	326,829	17.15	331,201	20.37
Промисленост - производство и разпределение на енергия	103,520	5.43	132,365	8.14
Промисленост - други производства	65,545	3.44	80,607	4.96
Промисленост - производство на хранителни продукти	60,962	3.20	56,110	3.45
Промисленост - производство на тютюневи изделия	55,675	2.92	50,510	3.11
Промисленост - производство на машини и оборудване	41,127	2.16	11,609	0.71
Търговия	53,994	2.83	48,241	2.97
Административни и офис дейности	48,816	2.56	-	-
Други отрасли	46,052	2.42	22,390	1.38
Операции с недвижими имоти	41,829	2.19	60,969	3.75
Селско стопанство	26,474	1.39	14,569	0.90
Туристически услуги	17,573	0.92	21,772	1.34
Събиране и обезвреждане на отпадъци	12,602	0.65	17,471	1.07
	1,906,689	100	1,625,756	100

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск – концентрация (продължение)

Най-голямата кредитна експозиция на Банката предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 62,202 хил. лв. по амортизирана стойност (2015: 50 510 хил. лв.), което представлява 9.99% от собствения капитал на Банката (2015: 8.66%). Концентрацията на клиентския портфейл (без вземания от финансови институции и вземания от държавния бюджет) е представена в следващата таблица:

	<u>(хил.лв.)</u>	% от Общо*	<u>(хил.лв.)</u>	% от Общо*
Най-голяма обща експозиция към клиентска група	62 202	6.19%	52 150	6.05%
Общ размер на десетте най-големи експозиции	488 547	48.65%	399 836	46.40%
Обща сума двадесетте най-големи експозиции	708 750	70.58%	568 428	65.96%

Към 31.12.2016 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 10% от собствения капитал на Банката.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Структурата на финансовите активи на Банката съгласно рисковите класификационни групи е следната (по амортизирана стойност):

<i>Към 31 декември 2016 г.</i>	Редовни	Наблюдавани	Необслужвани	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	78,521	-	-	78,521
Вземания от банки	274,011	-	-	274,011
Вземания от Републикански бюджет	424,470	-	-	424,470
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	297,868	94,091	50,771	442,730
Търговски кредити	212,357	72,902	18,803	304,062
Селскостопански кредити	-	-	2,059	2,059
Потребителски кредити	1,237	31	-	1,268
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,509	-	-	2,509
Кредити на други финансови институции	12,111	-	43,815	55,926
Други кредити и вземания	38,575	16,759	-	55,334
Ценни книжа на разположение за продажба	264,368	-	-	264,368
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	1,384
Други финансови активи	47	-	-	47
Общо финансови активи	1,607,458	183,783	115,448	1,906,689

<i>Към 31 декември 2015 г.</i>	Редовни	Наблюдавани	Необслужвани	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	343,853	-	-	343,853
Вземания от банки	249,860	-	-	249,860
Вземания от Републикански бюджет	29,885	-	-	29,885
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	298,397	70,104	63,112	431,613
Търговски кредити	199,635	15,691	20,461	235,787
Селскостопански кредити	-	-	2,010	2,010
Потребителски кредити	1,164	-	-	1,164
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,341	-	-	2,341
Кредити на други финансови институции	-	-	65,139	65,139
Други кредити и вземания	41,460	-	77	41,537
Ценни книжа на разположение за продажба	220,180	-	-	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	305	-	-	305
Ценни книжа, държани до падеж	1,979	-	-	1,979
Други финансови активи	103	-	-	103
Общо финансови активи	1,389,162	85,795	150,799	1,625,756

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

По-долу са представени видовете обезпечения, получени от Банката във връзка с отпуснати кредити, по справедлива стойност, неограничена до максималната кредитна експозиция на съответния кредитополучател и определена със съдействието на вътрешен лицензиран оценител:

Вид обезпечение	2016		2015	
	Справедлива стойност	%	Справедлива стойност	%
Ипотеки	255,007	42.00	372,511	51.18
Ипотеки върху кораби	100,438	16.54	52,434	7.20
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	188,990	31.12	178,952	24.59
Ценни книжа котиран на борсов пазар	35,426	5.83	89,327	12.27
Застраховка кредитен риск	22,475	3.70	31,771	4.37
Банкови гаранции	4,076	0.67	2,024	0.28
Блокирани депозити	790	0.13	800	0.11
Общо обезпечения	607,202	100	727,819	100

Таблицата по-долу посочва разпределение по вид обезпечения за съответната експозиция, покрита със съответен тип обезпечение като една експозиция може да има повече от едно обезпечения, т.е. може да бъде включена в повече от една позиция. Сумата от обезпеченията може да надхвърля 100%, тъй като по един кредит може да има повече от едно обезпечение, както следва:

Тип кредитна експозиция	Основен вид обезпечение	Процент от експозицията, която е предмет на споразумение, покрито със съответен тип обезпечение	
		2016	2015
Кредити и вземания	1. Ипотеки	73	100
	2. Ипотеки върху кораби	100	100
	3. Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	71	77
	4. Застраховка кредитен риск	53	100
	5. Ценни книжа	100	97
	6. Блокирани депозити	4	5
	7. Банкови гаранции	100	34
Репо сделки	1. Ценни книжа	100	100

Банката може да предоговори първоначалните условия по сключени договори в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времеви график на проектите. По отношение на кредитите отпуснати по програмата за енергийна ефективност, следва да бъде отбелязано, че съгласно параметрите на програмата размерът на одобрения кредит подлежи на регулярен процес на актуализация с оглед контрол на разходите по изпълнение. Резултат от този контрол е подписването на анекси по кредитите с актуализиране на финансовите параметри.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Банката по видове инструменти, отчитани по амортизирана стойност и извършените обезценки:

	Кредити и вземания от нефинансови институции		Вземания от Републикански Бюджет		Кредити и вземания от финансови институции		Кредити и вземания от физически лица		Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка		Ценни книжа на разположение за продажба		Финансови активи, държани за търгуване		Ценни книжа, държани до падеж	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Обезценени на индивидуална основа																
-----наблюдавани	131,881	85,794	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----необслужвани	105,277	150,797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	237,158	236,591	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	171,904	152,723	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Просрочени, но необезценени																
-----редовни	24,223	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----наблюдавани	9,797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----необслужвани	6,905	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	40,925	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	23,822	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени																
-----редовни	536,736	539,589	424,470	29,885	274,011	249,860	3,746	3,505	78,521	343,853	264,368	220,180	-	305	1,384	1,979
-----наблюдавани	42,073	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----необслужвани	3,266	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	582,075	539,598	424,470	29,885	274,011	249,860	3,746	3,505	78,521	343,853	264,368	220,180	-	305	1,384	1,979
<i>В т.ч. предоговорени</i>	340,581	261,058	-	-	-	-	680	719	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	860,158	776,189	424,470	29,885	274,011	249,860	3,777	3,505	78,521	343,853	264,368	220,180	-	305	1,384	1,979
<i>В т.ч. предоговорени</i>	536,307	413,781	-	-	-	-	680	719	-	-	-	-	-	-	-	-

Банката оценява кредитното качество на предоставените условни ангажименти чрез методология, която оценява дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси от Банката. В случай на възникнали събития, Банката провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи (загуби), свързани с изходящите потоци от плащания. Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица. Към датата на отчета, Банката е идентифицирала ангажименти за 8,013 хил. лв. (2015 г.: 3,262 хил. лв.), които са провизирани в размер на 3,145 хил. лв. (2015: 1,468 хил. лв.) (Бележка 32).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Наблюдаваните кредити и вземания, представени по амортизирана стойност, са както следва:

	2016	2015
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	94,091	66,055
Търговски кредити	72,902	15,691
Потребителски кредити	31	-
Други кредити и вземания	16,759	-
	183,783	81,746

Когато първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на отстъпки от страна на Банката към длъжника, предизвикани от влошаване на финансовото му състояние, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълният размер на дълга, кредитът се класифицира като „преструктуриран“.

Преструктурираните кредити и вземания, представени по амортизирана стойност, са както следва:

В хиляди лева	2016	2015
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	66,963	45,943
в т.ч. Редовни	17 965	19 590
Наблюдавани	25 443	9 638
Необслужвани	23 555	16 715
Други кредити и вземания	13,839	3,350
в т.ч. Редовни	90	97
Наблюдавани	10 670	2 383
Необслужвани	3 079	870
	80,802	49,293

4.1.1. Риск от държавата

Банката е формирала портфейл от ценни книжа, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, формиран предимно от държавни ценни книжа с емитент Република България. В таблицата по-долу е представена експозицията на Банката към държавен дълг към 31.12.2016 г. и 31.12.2015 г.

Към 31 декември 2016 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Държавни ценни книжа						
Р. България	39,760	10,821	32,145	140,947	24,961	248,634
Общо	39,760	10,821	32,145	140,947	24,961	248,634
Към 31 декември 2015 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Държавни ценни книжа						
Р. България	11,963	32,830	239	134,221	35,229	214,482
Общо	11,963	32,830	239	134,221	35,229	214,482

Република България има присъден кредитен рейтинг BB+ със стабилна перспектива от Standard & Poor's (12.12.2014), BBB- със стабилна перспектива от Fitch Ratings (10.01.2014) и Baa2 със стабилна перспектива от Moody's (05.08.2011).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск

Пазарните рискове са свързани с негативни изменения на лихвени проценти, валутни курсове, ликвидната позиция и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения могат да дадат отражение върху финансовата позиция и рентабилността на Банката.

Лихвен риск

Лихвеният риск е вероятността от изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Банката. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Подходът за измерване на лихвения риск по отношение на цялостната дейност основно включва:

- Анализ на лихвената чувствителност на дохода – измерващ лихвената чувствителност на нетния лихвен доход на Банката;
- Анализ на лихвената чувствителност на икономическия капитал (Дюрационен GAP Анализ) – измерва лихвената чувствителност на икономическата стойност на Банката;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за лихвен риск, отразяващи волатилността на съответната лихвена крива, както и рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за лихвен риск – които представят потенциалното изменение на годишния нетен лихвен доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на лихвените криви по валути.

Анализът на лихвения риск при паричните потоци се извършва чрез разпределението на паричния поток на активите и пасивите, участващи в анализа на лихвения дисбаланс и формиращи съответните матуритетни несъответствия. При наличие на позиции в баланса на Банката, класифицирани като такива, определени по справедлива стойност, анализа на риска от справедлива стойност се свежда до отнасянето на съответната позиция в приложимата матуритетна зона в анализа на лихвения дисбаланс.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Банката. Това спомага за вземане на своевременни решения по отношение на лихвената политика на Банката, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо лихвения риск, на който е изложена Банката, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити за Банката.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на Банката. В нея са включени активите и пасивите на Банката по балансова стойност, съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им, спрямо движението на лихвените проценти.

	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	общо
31 декември 2016 г.				
Финансови активи				
Вземания от банки	119,226	145,014	9,771	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	665,786	56,958	-	722,744
Вземания от Републикански бюджет	397,568	26,902	-	424,470
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	1,384
Ценни книжа на разположение за продажба	-	261,480	2,888	264,368
Други финансови активи	-	-	47	47
Общо финансови активи	1,183,964	490,354	12,706	1,687,024
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	4,161	39,576	-	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	88,239	592,689	28,621	709,549
Привлечени средства от международни институции	376,720	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	11,236	6,443	-	17,679
Общо финансови пасиви	480,356	641,986	28,621	1,150,963
Общо балансова лихвена експозиция	703,608	(151,632)	(15,915)	536,061
31 декември 2015 г.				
Финансови активи				
Вземания от банки	114,909	127,483	7,468	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	544,338	89,339	-	633,677
Вземания от Републикански бюджет	9,848	20,037	-	29,885
Ценни книжа, държани до падеж	1,979	-	-	1,979
Ценни книжа на разположение за продажба	-	217,536	2,644	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	305	305
Други финансови активи	-	-	103	103
Общо финансови активи	671,074	454,395	10,520	1,135,989
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	842	-	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	177,482	507,838	9,760	695,080
Финансови пасиви, държани за търгуване	362	-	-	362
Привлечени средства от международни институции	178,723	-	-	178,723
Други привлечени средства	11,226	16,437	-	27,663
Общо финансови пасиви	368,635	524,275	9,760	902,670
Общо балансова лихвена експозиция	302,439	(69,880)	760	233,319

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Банката, представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

31 декември 2016 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	общо
Финансови активи									
Вземания от банки	90,479	28,747	-	-	-	-	145,014	9,771	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	110,973	554,813	-	-	-	-	56,958	-	722,744
Вземания от Републиканския бюджет	397,568	-	-	-	26,902	-	-	-	424,470
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	-	-	-	-	-	1,384
Ценни книжа на разположение за продажба	38,363	10,223	3,019	32,145	142,561	35,169	-	2,888	264,368
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	47	47
Общо финансови активи	638,767	593,783	3,019	32,145	169,463	35,169	201,972	12,706	1,687,024
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	43,737	-	-	-	-	-	-	-	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	147,352	21,358	4,678	479,527	28,013	-	-	28,621	709,549
Привлечени средства от международни институции	8,259	179,259	184,887	4,315	-	-	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	-	11,236	-	-	-	6,443	-	-	17,679
Общо финансови пасиви	199,348	211,853	189,565	483,842	28,013	6,443	3,278	28,621	1,150,963
Общо експозиция на лихвена чувствителност	439,419	381,930	(186,546)	(451,697)	141,450	28,726	198,694	(15,915)	536,061

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

31 декември 2015 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	общо
Финансови активи									
Вземания от банки	51,384	41,055	22,470	-	-	-	127,483	7,468	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	485,494	58,844	-	-	-	-	89,339	-	633,677
Вземания от Републиканския бюджет	9,848	-	-	-	20,037	-	-	-	29,885
Ценни книжа, държани до падеж	-	-	1,979	-	-	-	-	-	1,979
Ценни книжа на разположение за продажба	10,660	32,285	-	-	138,915	35,676	-	2,644	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	-	-	-	-	-	305	305
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	103	103
Общо финансови активи	557,386	132,184	24,449	-	158,952	35,676	216,822	10,520	1,135,989
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	842	-	-	-	-	-	-	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	179,143	581	2,581	30,150	472,865	-	-	9,760	695,080
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	362	-	-	-	-	-	-	362
Привлечени средства от международни институции	12,174	106,152	33,609	26,788	-	-	-	-	178,723
Други привлечени средства	-	11,226	-	9,807	-	6,630	-	-	27,663
Общо финансови пасиви	192,159	118,321	36,190	66,745	472,865	6,630	-	9,760	902,670
Общо експозиция на лихвена чувствителност	365,227	13,863	(11,741)	(66,745)	(313,913)	29,046	216,822	760	233,319

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември с плаващ лихвен процент и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, базиран на определяна от Банката променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2016			2015		
	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал
BGN	0.50%	2,467	(725)	0.50%	(1,734)	(1,091)
EUR	0.50%	288	(1,742)	0.50%	890	(1,565)
USD	0.50%	(82)	-	0.50%	63	-
BGN	-0.50%	(2,467)	725	-0.50%	1,734	1,091
EUR	-0.50%	(288)	1,742	-0.50%	(890)	1,565
USD	-0.50%	82	-	-0.50%	(63)	-

Средните лихвени проценти по финансовите активи и пасиви са представени в следната таблица:

	31.12.2016	31.12.2015
Финансови активи	3,65%	3.59%
Финансови пасиви	0,38%	0.44%

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск, Банката следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а в следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Политика на Банката е основната част от активите и пасивите, и респективно банковите операции да са деноминирани във валутите евро или лев. Банката не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Банката.

Валутният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Банката. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени според валутата, в която са деноминирани.

Подходът за измерване на валутния риск по отношение на цялостната дейност включва основно:

- Анализ на валутната чувствителност на дохода – измерващ приходите на банката от валутни операции;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за валутен риск, отразяващи рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за валутен риск, които представят потенциалното изменение на годишния доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на валутните курсове.

Анализът на валутния риск се извършва чрез разпределението на активите и пасивите на банката според валутата, в която са деноминирани, което спомага за вземане на своевременно решения по отношение на валутната политика на Банката, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо валутния риск, на който е изложена Банката, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите за Банката граници и лимити.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Следващата таблица обобщава експозицията на Банката към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Банката по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

Към 31 декември 2016 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	24	1,873	-	76,624	78,521
Вземания от банки	93,446	55,231	114	125,220	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	492,090	3,313	227,341	722,744
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	424,470	424,470
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,384	-	-	1,384
Ценни книжа на разположение за продажба	-	126,040	-	138,328	264,368
Други финансови активи	-	-	-	47	47
Общо финансови активи	93,470	676,618	3,427	992,030	1,765,545
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	9,280	2,090	-	32,367	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	84,156	41,335	4	584,054	709,549
Привлечени средства от международни институции	-	376,720	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	-	17,679	-	-	17,679
Общо финансови пасиви	93,436	437,824	3,282	616,421	1,150,963
Нетна балансова валутна позиция	34	238,794	145	375,609	614,582
Условни задължения и ангажименти	464	82,444	-	556,334	639,242

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Към 31 декември 2015 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	5	3,292	-	340,556	343,853
Вземания от банки	23,359	55,843	109	170,549	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	13,306	452,937	5,213	162,221	633,677
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	29,885	29,885
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,979	-	-	1,979
Ценни книжа на разположение за продажба	-	120,390	-	99,790	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	-	305	-	-	305
Други финансови активи	-	-	-	103	103
Общо финансови активи	36,670	634,746	5,322	803,104	1,479,842
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	-	561	-	281	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	25,325	74,781	8	549,966	695,080
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	362	-	-	362
Привлечени средства от международни институции	-	173,583	5,140	-	178,723
Други привлечени средства	-	27,663	-	-	27,663
Общо финансови пасиви	25,325	276,950	5,148	595,247	902,670
Нетна балансова валутна позиция	11,345	357,796	174	207,857	577,172
Условни задължения и ангажменти	9,398	27,961	-	142,624	179,983

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени във валутния курс на база структурата на активите и пасивите към 31 декември.

2016

Валута	Промяна на валутния курс			Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
	КУРС	Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.8555	-1.071	+2.665	25	(62)	-
Японска Йена (JPY)	0.0158	-13	+20	(11)	16	-
Британски паунд (GBP)	2.2844	-2.631	+2.096	(2)	2	-
Общ ефект				12	(44)	-

2015

Валута	Промяна на валутния курс			Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
	КУРС	Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.7901	-1.051	+2.585	535	(1,316)	-
Японска Йена (JPY)	0.0149	-30	+19	(2)	1	-
Британски паунд (GBP)	2.6502	-1.957	+2.510	(2)	2	-
Общ ефект				531	(1,313)	-

Ефект върху собствения капитал на Банката не съществува, тъй като Банката няма финансови инструменти, деноминирани в щатски долари.

Ценови риск на акции котиран на борсата

Банката е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба. За целта, ръководството на Банката следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия момент силно са редуцирани операциите на фондовите пазари и търговията със закупените акции, като текущо се наблюдават докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риск от това, Банката да бъде в невъзможност да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на Банката изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността, Банката взема предвид и ангажиментите, свързани с неусвоената част по отпуснати кредити и всички други видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, както и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху печалбата преди данъци и собствения капитал са важни фактори при оценката на ликвидността на Банката. За да управлява ликвидния риск, във всеки момент Банката поддържа високоликвидни активи в съответствие с валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват от КУАП, въз основата на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, включващи номинален, реалистичен и песимистичен сценарий, отразяващи в различна степен негативни допускания, свързани със загуба на доверие от страна на клиенти, влошаване на качеството на кредитния портфейл, негативни допускания за банковия пазар и други допускания, които биха могли да повлияят върху ликвидната позиция на Банката, както и нормативно определени коефициенти и съотношения. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Банката и допълнителните източници на финансиране при пазарни шокове, идиосинкратични шокове, представляващ загуба на доверие от страна на пазара в отделна банка или банкова група, което е равносилно на намаляване рейтинга на институцията с поне две степени и комбинирани шокове.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на Банката:

	2016	2015
Към 31 декември	31.45%	65.25%
Средна стойност за периода	38.36%	64.56%
Най-високо за периода	48.53%	70.03%
Най-ниско за периода	29.50%	59.10%
	2016	2015
Парични средства и парични салда при БНБ	78,521	343,805
Средства по разплащателни сметки в други банки и междубанкови депозити до 7 дни	90,477	39,760
Държавни ценни книжа	193,916	206,649
Ликвидни активи	362,914	590,214
Финансови пасиви държани за търгуване	-	362
Финансови пасиви оценявани по амортизирана стойност	1,150,963	902,308
Провизии	3,319	1,642
Задължения към персонала при пенсиониране	228	198
Пасиви	1,154,510	904,510
Коефициент на ликвидните активи (КПА)	31.45%	65.25%

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Банката по балансова стойност, групирани по остатъчен срок до падежа:

Към 31 декември 2016 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	общо
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	78,521	-	-	-	-	-	78,521
Вземания от банки	90,657	28,400	1,904	38,050	115,000	-	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	8,172	19,487	149,440	302,886	242,759	-	722,744
Вземания от Републикански бюджет	-	-	-	424,470	-	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	39,760	13,761	32,274	140,947	34,738	2,888	264,368
Активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	4,657	4,657
Ценни книжа, държани до падеж	211	-	587	586	-	-	1,384
Други активи	-	-	-	-	-	150	150
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	-	-	11,372	11,372
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,702	7,702
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	33,698	33,698
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	-	-	1,265	1,265
Общо финансови активи	217,321	61,648	184,205	906,939	392,497	149,375	1,911,985
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	43,737	-	-	-	-	-	43,737
Текущи данъчни задължения	-	1,813	-	-	-	-	1,813
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	147,530	23,853	500,637	37,529	-	-	709,549
Провизии	-	-	-	-	-	3,319	3,319
Други пасиви	506	-	-	31	-	586	1,123
Привлечени средства от международни институции	2,298	3,155	44,976	148,042	181,527	-	379,998
Други привлечени средства	-	-	11,450	853	5,376	-	17,679
Общо финансови пасиви	194,071	28,821	557,063	186,455	186,903	3,905	1,157,218
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	23,250	32,827	(372,858)	720,484	205,594	145,470	754,767
Условни задължения и ангажименти	30,905	7,612	79,679	510,482	3,566	4,694	636,938

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2015 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	общо
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	343,853	-	-	-	-	-	343,853
Вземания от банки	51,384	41,433	8,996	80,047	68,000	-	249,860
Финансови активи държани за търгуване	-	-	305	-	-	-	305
Предоставени кредити и аванси на клиенти	39,647	22,267	96,870	307,646	167,247	-	633,677
Вземания от Републикански бюджет	-	-	693	19,344	9,848	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	10,660	32,285	-	138,915	35,676	2,644	220,180
Активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	8,712	8,712
Ценни книжа, държани до падеж	24	-	588	1,367	-	-	1,979
Други активи	-	-	-	-	-	722	722
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	-	-	4,714	4,714
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,744	7,744
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	24,555	24,555
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	-	-	725	725
Общо финансови активи	445,568	95,985	107,452	547,319	280,771	137,459	1,614,554
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	842	-	-	-	-	-	842
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	362	-	-	-	362
Текущи данъчни задължения	-	140	-	-	-	-	140
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	179,143	581	33,467	481,889	-	-	695,080
Провизии	-	-	-	-	-	1,642	1,642
Други пасиви	458	-	-	34	-	689	1,181
Привлечени средства от международни институции	2,884	8,609	41,581	103,293	22,356	-	178,723
Други привлечени средства	-	28	9,992	12,079	5,564	-	27,663
Общо финансови пасиви	183,327	9,358	85,402	597,295	27,920	2,331	905,633
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	262,241	86,627	22,050	(49,976)	252,851	135,128	708,921
Условни задължения и ангажименти	24,039	10,488	89,677	41,796	10,231	4,694	180,925

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени брутните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Банката към 31 декември:

	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
Към 31 декември 2016 г.							
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	43,737	43,741	43,741	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	709,549	710,499	147,531	23,857	501,263	37,848	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	-	-	-	-	-
Привлечени средства от международни институции	379,998	394,724	2,302	3,005	45,765	150,847	192,805
Други привлечени средства	17,679	19,503	-	32	11,543	1,322	6,606
	1,150,963	1,168,467	193,574	26,894	558,571	190,017	199,411
Провизии по банкови гаранции	3,145	3,145	1,644	936	565	-	-
Неусвоени кредитни ангажименти	557,152	557,152	23,925	546	64,633	468,048	-

	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
Към 31 декември 2015 г.							
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	842	843	843	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	695,080	696,498	179,142	582	33,673	483,101	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	362	362	-	-	362	-	-
Привлечени средства от международни институции	178,723	185,089	2,893	8,870	42,267	107,093	23,966
Други привлечени средства	27,663	29,777	-	60	10,231	12,593	6,893
	902,670	912,569	182,878	9,512	86,533	602,787	30,859
Провизии по банкови гаранции	1,468	1,468	300	600	568	-	-
Неусвоени кредитни ангажименти	100,408	100,408	4,065	5,047	65,679	25,617	-
Сума на договорените вземания		11,046	-	-	11,046	-	-
Сума на договорените задължения		(10,741)	-	-	(10,741)	-	-
		305	-	-	305	-	-

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2016 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 97.26% от общата сума на задълженията към други клиенти (31 декември 2015 г.: 96.49%). Делът на най-големия небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза на 53.92% (31 декември 2015 г.: 55.25%)

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени финансовите активи на Банката, които са на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране и финансовите активи, които са заложили като обезпечение на финансови пасиви:

Към 31 декември 2016 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение*	На разположение за обезпечаване	Други**	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	1,970	76,551	78,521
Вземания от банки	9,771	240,139	24,101	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	591,558	131,186	722,744
Вземания от Републикански Бюджет	-	424,470	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	54,718	207,007	2,643	264,368
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,384	-	1,384
Други финансови активи	-	-	47	47
Общо финансови активи	<u>64,489</u>	<u>1,466,528</u>	<u>234,528</u>	<u>1,765,545</u>

Към 31 декември 2015 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	265,400	78,453	343,853
Вземания от банки	7,468	187,541	54,851	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	527,200	106,477	633,677
Вземания от Републикански Бюджет	-	29,885	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	7,833	209,863	2,484	220,180
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,979	-	1,979
Финансови активи, държани за търгуване	-	305	-	305
Други финансови активи	-	-	103	103
Общо финансови активи	<u>15,301</u>	<u>1,222,173</u>	<u>242,368</u>	<u>1,479,842</u>

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

* Към 31.12.2016 година, по акредитиви на два корпоративни клиента са блокирани средства в размер на 9,771 хил. лв., с падежна структура както следва:

Падежен интервал	Вземания от банки, заложи като обезпечение
На виждане	130
До 30 дни	47
От 31 до 90 дни	2,457
От 91 до 180 дни	225
От 181 до една година	1,364
Над една година	5,548

Към 31.12.2016 са блокирани ценни книжа по законово изискване за обезпечаване средства на държавния бюджет, в размер на 34,085 хил. лв. и по една репо сделка с търговска банка, с падеж до седем дни, в размер на 30,632 хил. лв.

** Други представляват финансови активи, които не са обременени с тежести и нямат рестрикции да бъдат използвани като обезпечение, но Банката не би ги взела предвид като на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране в нормалния си ход на дейността.

Преглед на размера, развитието и кредитното качество на необременените с тежести активи се извършва веднъж годишно.

Управление Риск, съвместно с други звена в Банката, месечно следи и докладва пред Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) съотношенията на активите, заложи като обезпечение към общата балансова стойност на активите на Банката. При превишение на одобрените от Управителния съвет на Банката лимити, КУАП докладва пред същия за предприемане на съответни корективни действия.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.4. Операционен риск

Основните източници на операционен риск в Банката са персонал, процеси, системи и външни събития. Банката е определила основните видове операционен риск като:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни, неправомерни и/или неправилни действия или бездействия на персонала;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Управлението на операционния риск се основава на принципите за непоемане на необоснован риск, стриктно спазване на нивата на компетентност и приложимата нормативна уредба. Банката прилага надеждни методи за ограничаване влиянието на операционните рискове, в т.ч. чрез разделяне на функциите и отговорностите, двоен контрол, нива на компетентност, вътрешен контрол и други. Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Банката са заложили контролни процедури по редуциране на операционния риск.

В процеса на управление на операционния риск стриктно се наблюдават и регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси на Банката, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези със съществен ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Банката.

За целите на измерване на операционния риск Банката прилага "Метода на базисния индикатор".

4.5. Управление на собствения капитал

Основните цели на Банката при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели, заложили при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малкия и среден бизнес.

В дейността си, Банката следва да спазва регулаторните изисквания за капитала, както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Банката е постигнала:

	2016	2015
СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА	622,579	583,034
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	622,579	583,034
БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	622,579	583,034
Акционерен капитал	601,774	601,774
Законови резерви	58,705	54,929
Допълнителни резерви	47,866	13,876
Натрупан друг всеобхватен доход	3,502	577
Нематериални активи	(226)	(80)
Инвестиции в дъщерни дружества	(87,643)	(87,643)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	(1,399)	(399)
ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	-	-
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД	-	-

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5. Управление на собствения капитал (продължение)

	2016	2015
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	1,267,103	1,095,045
Кредитен риск – Стандартизиран подход	1,161,628	986,707
Централно управление или централни банки	-	5,464
Регионални или местни власти	265	1,246
Субекти от публичния сектор	26,902	20,037
Многостранни банки за развитие	939	939
Институции	187,362	214,923
Предприятия	632,843	621,268
На дребно	15,090	10,964
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	87,819	41,540
Влошени експозиции	146,809	19,066
Позиции, свързани с високорискови експозиции	2,934	2,934
Собствен капитал	150	146
Други позиции	60,515	48,180
Валутен и стоков риск	-	-
Оперативен риск – Подход на базисния индикатор	105,475	108,338
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	49.13%	53.24%
Съотношение на обща капиталова адекватност	49.13%	53.24%
 <i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	 <i>31,678</i>	 <i>27,376</i>
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>38,013</i>	<i>32,851</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
 Регулаторно изисквани нива		
<i>Адекватност на базовия собствен капитал от първи ред</i>	<i>4.50%</i>	<i>4.50%</i>
<i>Адекватност на капитал от първи ред</i>	<i>6.00%</i>	<i>6.00%</i>
<i>Обща капиталова адекватност</i>	<i>8.00%</i>	<i>8.00%</i>
 <i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	 <i>2.50%</i>	 <i>2.50%</i>
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>3.00%</i>	<i>3.00%</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>0.00%</i>	<i>0.00%</i>

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на активите и пасивите, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

Към 31.12.2016		Балансова стойност						Справедлива стойност			
	Бел.	Държа- ни до падеж	Заеми и вземания	Държа- ни за търгува- не	На разполо- жение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност											
Ценни книжа на разположение за продажба	21	-	-	-	264,368	-	264,368	251,653	12,345	-	263,998
Финансови активи, държани за търгуване	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	-	11,372	11,372	-	-	11,372	11,372
Инвестиционни имоти	25	-	-	-	-	7,702	7,702	-	-	7,702	7,702
			-	-	264,368	19,074	283,442	251,653	12,345	19,074	283,072
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	78,521	-	-	-	78,521	-	78,521	-	78,521
Предоставени кредити на банки	17	-	149,660	-	-	-	149,660	-	150,886	-	150,886
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	124,351	-	-	-	124,351	-	124,351	-	124,351
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	722,744	-	-	-	722,744	-	739,757	-	739,757
Вземания от Републиканския бюджет		-	424,470	-	-	-	424,470	-	469,168	-	469,168
Ценни книжа, държани до падеж	20	1,384	-	-	-	-	1,384	-	1,403	-	1,403
		1,384	1,499,746	-	-	-	1,501,130	-	1,564,086	-	1,564,086
Пасиви, оценявани по справедлива стойност											
Финансови пасиви, държани за търгуване	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и Депозити от други клиенти, различни от кредитни	28	-	-	-	-	43,737	43,737	-	43,738	-	43,738
Привлечени средства от международни институции	29	-	-	-	-	709,549	709,549	-	709,728	-	709,728
Други привлечени средства	30	-	-	-	-	379,998	379,998	-	380,991	-	380,991
	31	-	-	-	-	17,679	17,679	-	18,693	-	18,693
		-	-	-	-	1,150,963	1,150,963	-	1,153,150	-	1,153,150

Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба с балансова стойност 370 хил. лв. към 31 декември 2016 г. (2015: 290 хил. лв.), държани по цена на придобиване, тъй като тя не може да бъде надеждно оценена.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2015 г.		Балансова стойност						Справедлива стойност			
	Бел.	Държа- ни до падеж	Заеми и вземания	Държа- ни за търгува- не	На разполо- жение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност											
Ценни книжа на разположение за продажба	21	-	-	-	220,180	-	220,180	217,536	2,354	-	219,890
Финансови активи, държани за търгуване	22	-	-	305	-	-	305	-	305	-	305
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	-	4,714	4,714	-	-	4,714	4,714
Инвестиционни имоти	25	-	-	-	-	7,744	7,744	-	-	7,744	7,744
			-	305	220,180	12,458	232,943	217,536	2,659	12,458	232,653
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	343,853	-	-	-	343,853	-	343,853	-	343,853
Предоставени кредити на банки	17	-	141,718	-	-	-	141,718	-	150,176	-	150,176
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	108,142	-	-	-	108,142	-	108,142	-	108,142
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	633,677	-	-	-	633,677	-	638,561	-	638,561
Вземания от Републиканския бюджет		-	29,885	-	-	-	29,885	-	35,818	-	35,818
Ценни книжа, държани до падеж	20	1,979	-	-	-	-	1,979	-	1,925	-	1,925
		1,979	1,257,275	-	-	-	1,259,254	-	1,278,475	-	1,278,475
Пасиви, оценявани по справедлива стойност											
Финансови пасиви, държани за търгуване	22	-	-	362	-	-	362	-	362	-	362
		-	-	362	-	-	362	-	362	-	362
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	-	-	842	842	-	842	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	-	-	-	-	695,080	695,080	-	691,649	-	691,649
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	-	-	178,723	178,723	-	181,103	-	181,103
Други привлечени средства	31	-	-	-	-	27,663	27,663	-	28,038	-	28,038
		-	-	-	-	902,308	902,308	-	901,632	-	901,632

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представената по-долу таблица показва справедлива стойност на активите и пасивите, оценявани по справедлива стойност по вид активи към отчетната дата:

Вид финансов инструмент	Спр. Ст-ст към 31.12.2016	Спр. Ст-ст към 31.12.2015	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Инвестиционни имоти	7,702	7,744	Ниво 3	Метод на пазарните сравнения При метода на сравнителните продажби се прави оценка чрез пряко сравнение на разглеждания имот и подобни на него, които са били продадени като цената се определя въз основа на тези предишни сделки. При използването на този подход е необходимо, данните за сравняемите имота да бъдат действително сходни, имотите да са подобни, да са в същия район и времето на сделката и датата, към която се изготвя оценката да са близки.	1. Коефициент за пазарна реализация (0.8-0.95) 2. Коефициент за местоположение (0.81-1.0) 3. Коефициент за специфични особености (състояние) (0.8-1.1)	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: <ul style="list-style-type: none"> Коефициентът на пазарна реализация се увеличи (намали). Коефициентът на местоположение се увеличи (намали) Коефициентът на състояние се увеличи (намали)
Активи, придобити от обезпечения	11,372	4,714		Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност) Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален или възможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входяща информация), при отчитане състоянието на сградния фонд и остатъчния срок на ползване.	Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите (от -10% до +5%)	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: <ul style="list-style-type: none"> Корекционният коефициент за пазарна адекватност на офертите се увеличи (намали).

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Спр. ст-ст към	Спр. ст-ст към	Ниво на спр. Ст-ст	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и спр. Ст-ст
	31.12.2016	31.12.2015				
Предоставени кредити на банки	150,886	150,176	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са дисконтирани със Софибор за 12 месеца, с корекция спрямо кривата на доходност на български ДЦК на първичен пазар по публикация в Bloomberg	неприложимо	неприложимо
Предоставени кредити и аванси на клиенти	739,757	638,561	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември 2015 г. от БНБ пазарна статистика, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Вземания от Републиканския бюджет	469,168	35,818	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на български ДЦК към декември 2015, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях	неприложимо	неприложимо
Ценни книжа, държани до падеж	1,403	1,925	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2015 г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Други привлечени средства	18,693	28,038	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2015 г., публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Привлечени средства от международни институции	380,991	181,103	Ниво 2		неприложимо	неприложимо

За активите и пасивите от баланса, които не са оповестени в таблицата, Ръководството на Банката счита, че тяхната справедлива стойност е близка до тяхната балансова стойност.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

	2016	2015
Приходи от лихви		
Кредити и аванси на клиенти	49,714	51,277
Вземания от Републиканския бюджет	4,743	462
Кредити на банки	3,409	6,220
Ценни книжа на разположение за продажба	1,840	1,870
Депозити в други банки	350	599
Ценни книжа, държани до падеж	97	118
Други активи (ефект от отрицателни лихви)	84	-
	60,237	60,546
В т.ч. Приходи от лихви по обезценени кредити и вземания	8,067	7,898
Разходи за лихви		
Привлечени средства от международни институции	(2,410)	(3,283)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	(924)	(1,509)
Други привлечени средства	(268)	(492)
Други пасиви (ефект от отрицателни лихви)	(60)	(2)
Депозити от кредитни институции	(3)	(44)
Облигационни заеми	-	(2,655)
	(3,665)	(7,985)
Нетен доход от лихви	56,572	52,561

Доходността на активите като съотношение на нетната печалба и балансовото число е 2.24% (2015: 2.34%).

7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ

	2016	2015
Приходи от такси и комисионни		
Гаранции и акредитиви	1,356	1,141
Поддържане на сметки, преводи и касови операции на клиенти	622	513
Обслужване на облигационни емисии	270	270
Средства на Министерство на финансите със специално предназначение (Бележка 31)	66	67
	2,314	1,991
Разходи за такси и комисионни		
Обслужване на сметки в други банки	(26)	(25)
Преводи и касови операции в други банки	(9)	(7)
	(35)	(32)
Нетен доход от такси и комисионни	2,279	1,959

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

	2016	2015
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	483	277
Нетна пе загуба от сделки и преоценка на валутни суапи	219	(43)
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	58	195
	<u>760</u>	<u>429</u>

9. НЕТНА ПЕЧАЛБА(ЗАГУБА) ОТ ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2016	2015
Нетна печалба от сделки с ценни книжа на разположение за продажба, в т. ч. и реализиран преоценъчен резерв	20	3
Обезценка на финансови активи на разположение за продажба	-	(43)
	<u>20</u>	<u>(40)</u>

10. НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

	2016	2015
Приходи от лихви по финансови инструменти държани за търгуване	-	737
Разходи за лихви по финансови инструменти, държани за търгуване	(267)	(560)
Нетна печалба от преоценка на финансови инструменти, държани за търгуване	312	132
	<u>45</u>	<u>309</u>

11А. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	2016	2015
Получени дивиденди	983	1,202
Приходи от наем от инвестиционни имоти	836	333
Възстановени съдебни разноски	309	1,356
Печалба от продажба на активи, държани за продажба	150	56
Приходи от продажба на ДМА	38	67
Други приходи	153	135
	<u>2,469</u>	<u>3,149</u>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

11Б. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2016	2015
Разходи за активи, държани за продажба	(301)	(315)
Съдебни разноси	(579)	(267)
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	(240)	(335)
Данък при източника	(28)	(12)
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти	(168)	(27)
Разходи за продажба на ДМА	(33)	(58)
Други разходи	(486)	-
	(1,835)	(1,014)

12. ПРИХОДИ ОТ РЕИНТЕГРИРАНИ ОБЕЗЦЕНКИ И ПРОВИЗИИ

	2016	2015
Разходи за/(Приход от/ реинтегрирани) обезценки на индивидуално значими кредити, нетно (Приходи от)/Разход /за (реинтегрирана) обезценка на кредити, свързани с общ кредитен риск на портфейлна основа, нетно	(10,692)	1,797
	15,800	(232)
Разходи/(Приходи за/от реинтегриране) на провизии по гаранции, нетно	(1,542)	458
Разходи за обезценки на активи, придобити от обезпечения	(419)	(47)
	3,147	1,976

Движението на балансово натрупаните разходи за обезценки и провизии е оповестено в Бележка 18В и Бележка 33А.

13А. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2016	2015
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	(7,213)	(6,851)
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет	(1,169)	(1,691)
	(8,382)	(8,542)

	2016	2015
<i>Разходите за персонала включват:</i>		
Заплати	(6,218)	(5,900)
Социални осигуровки	(845)	(814)
Социални придобивки	(96)	(88)
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	(54)	(49)
	(7,213)	(6,851)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

13Б. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2016	2015
Вноски във Фонд за реструктуриране на банките	(3,814)	(3,073)
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	(36)	(2,004)
Наеми	(811)	(978)
Комуникации и ИТ услуги	(508)	(633)
Поддръжка офис и офис – техника	(536)	(474)
Правни и консултантски услуги	(479)	(405)
Реклама и представителни мероприятия	(333)	(364)
Данъци и държавни такси	(139)	(152)
Външни услуги	(131)	(108)
Консултантски услуги от регистрираното одиторско предприятие	(12)	(99)
Командировки	(68)	(77)
Одит услуги от регистрираното одиторско предприятие	(79)	(75)
	<u>(6,946)</u>	<u>(8,442)</u>

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

	2016	2015
Разход за текущ данък	5,204	4,141
(Приход)/разход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	(540)	(71)
Общо разход за текущ данък	<u>4,664</u>	<u>4,070</u>

	2016	2015
Счетоводна печалба	<u>47,584</u>	<u>41,835</u>
Разход за данък според действаща данъчна ставка (10% за 2016, 10% за 2015)	4,758	4,184
Разход за непризнати разходи за данъчни цели	4	7
Приходи, непризнати за данъчни цели	(98)	(121)
Общо разход за данък	<u>4,664</u>	<u>4,070</u>
Ефективна данъчна ставка	<u>9.80%</u>	<u>9.73%</u>

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Салдата на отсрочените данъци се отнасят към следните позиции от индивидуалния отчет за финансовото състояние и измененията в индивидуалния отчет за всеобхватния доход:

	Активи		Пасиви		Изменения в отчета за всеобхватния доход
	2016	2015	2016	2015	
Имоти и оборудване	(14)	(11)	-	-	(3)
Други активи	(479)	(437)	-	-	(42)
Инвестиционни имоти	(57)	(33)	-	-	(24)
Гаранционен портфейл	26	(147)	-	-	173
Други задължения	(48)	(48)	-	-	-
Ценни книжа на разположение за продажба	(693)	(49)	-	-	(644)
	(1,265)	(725)	-	-	(540)

Измененията във времените разлики през годината се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Банката да генерира достатъчна данъчна печалба.

15. НЕТНА ПРОМЯНА В СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2016	2015
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		
Печалби от преоценки на активи на разположение за продажба, възникнали през годината	2,903	615
Рециклиране на доходи	-	(20)
Друг всеобхватен доход за годината	2,903	595

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	2016	2015
Касова наличност	120	87
Разплащателни сметки	78,401	343,719
<i>В т.ч. Минимални задължителни резерви</i>	<i>76,551</i>	<i>78,406</i>
Резервен обезпечителен фонд	-	47
Общо предоставени средства при Централната банка	78,401	343,766
Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка	78,521	343,853

Предоставените депозити при Централната банка са безлихвени (2015 г също):.

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

	2016	2015
Разплащателни сметки и депозити на виждане в местни банки	189	200
Разплащателни сметки и депозити на виждане в чуждестранни банки	13,570	10,682
Срочни депозити в местни банки (вкл. репо сделки)	86,490	62,604
Срочни депозити в чуждестранни банки (вкл. репо сделки)	24,102	34,656
Предоставени кредити на местни банки	135,574	135,607
Предоставени кредити на чуждестранни банки	14,086	6,111
	274,011	249,860

Към 31.12.2016 г. са предоставени целеви кредити на местни банки в лева и евро за кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия с оригинален матуритет до 10 години и лихвени нива в диапазон от 1,49% до 4,40% (2015 г.: 1.69% до 5%).

Средства в размер на 9,770 хил.лв. са блокирани като покритие по акредитиви. (2015г.: 7,468 хил.лв.)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

	2016	2015
Кредити (брутна стойност)	863,888	779,591
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	(141,144)	(145,914)
	722,744	633,677
	2016	2015
А. Анализ по видове клиенти		
Предприятия и еднолични търговци	858,784	769,856
Общини	1,327	6,230
Частни физически лица	3,777	3,505
	863,888	779,591
	2016	2015
Б. Анализ по отрасли по предназначение на кредита		
Промисленост, общо	316,989	362,852
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	<i>103,520</i>	<i>132,365</i>
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	<i>60,962</i>	<i>56,110</i>
<i>Промисленост - други производства</i>	<i>55,705</i>	<i>112,258</i>
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	<i>55,675</i>	<i>50,510</i>
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	<i>41,127</i>	<i>11,609</i>
Строителство	136,626	110,938
Транспорт	107,192	55,485
Финансови услуги	55,926	65,139
Търговия	53,994	48,241
Административни и офис дейности	48,816	-
Операции с недвижими имоти	41,829	60,969
Държавно управление	31,144	6,230
Селско стопанство	26,474	14,569
Туристически услуги	17,573	21,772
Други отрасли	14,723	15,925
Събиране и обезвреждане на отпадъци	12,602	17,471
	863,888	779,591

Банката предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост между 5 до 10 години.

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

	Индивидуално обезценени	2016 Колективно обезценени	Общо	Индивидуално обезценени	2015 Колективно обезценени	Общо
На 1 януари	130,114	15,800	145,914	99,677	15,568	115,245
Секторна прекласификация на клиент (*)	-	-	-	42,533	-	42,533
Нетно изменение за годината	10,692	(15,800)	(5,108)	(1,797)	232	(1,565)
Отписани за сметка на обезценки	338	-	338	(10,299)	-	(10,299)
Към 31 декември	141,144	-	141,144	130,114	15,800	145,914

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

	2016	2015
Придобити вземания	26,902	20,037
Програма Енергийна ефективност	397,568	9,848
	424,470	29,885

Към 31.12.2016 г., (аналогично към 31.12.2015 г.) вземанията класифицирани като Вземания от Републикански бюджет – Придобити вземания, представляват вземания, възникнали по договори за цесия с длъжници, второстепенни разпоредители с бюджетни средства.

С Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на РБ се прие Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата), за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмата и за определяне на органите, отговорни за реализацията ѝ.

Финансирането на Програмата се извършва чрез ББР. За целта банката сключва тристранни договори с областните управители (представители на държавата), общинските кметове (пълномощници на сдруженията на собствениците).

Банката счита, така възникналите вземания за носители на минимален кредитен риск, доколкото източник на погашенията е бюджета на РБ. Целево привлечението ресурс от международни партньори, за целите на финансиране на програмата, ползва държавна гаранция (вж. бележка 30).

Усвоените средства по Програмата към 31.12.2016 г. са в размер на 397,568 хил. лв (към 31.12.2015 г. са : 9,848 хил. лв.)

20. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

	2016	2015
Корпоративни облигации на финансови предприятия	1,384	1,979
	<u>1,384</u>	<u>1,979</u>

Корпоративните облигации на финансови предприятия представляват облигации, издадени от българско дружество, деноминирани в EUR с номинал 1,000 хил. евро.

21. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2016	2015
Държавни ценни книжа	248,634	214,482
Корпоративни облигации	12,846	3,054
Акции на непублични дружества	2,643	2,484
Участие в инвестиционна програма SIA (Бележка 36)	232	152
Акции на публични дружества	13	8
	<u>264,368</u>	<u>220,180</u>

Движение на ценни книжа на разположение за продажба

	2016	2015
Към 1 януари	220,180	274,698
Увеличение (покупки)	156,382	358,233
Намаление (продажби и/или падежиране)	(115,097)	(413,346)
Нетно увеличение от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	2,903	595
Към 31 декември	<u>264,368</u>	<u>220,180</u>

От притежаваните от Банката акции в непублични дружества, 2,505 хил. лв. са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което следва да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ (Бележка № 36).

Останалата част от акциите в непублични дружества в размер на 138 хил. лв. са акции от капитала на лицензираното дружество като оператор на платежни системи по българското законодателство БОРИКА – Банксервиз АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция се определя на база формула, установена в устава на дружеството. Те се представят по цена на придобиване, тъй като към отчетната дата няма достатъчно достоверна, публична информация за определяне на актуална справедлива цена на тези акции.

Формираният преоценъчен резерв по финансови активи на разположение за продажба към 31.12.2016 г. е в размер на 3,481 хил. лв. – положителна величина (31.12.2015 г.: 578 хил. лв. положителна величина) (Бележка № 35).

През 2016 г., няма прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение за продажба в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба за годината). (Бележка № 9) (2015 г.: 43 хил. лв.).

22. ФИНАНСОВИ АКТИВИ/ПАСИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

	Договорна/Условна сума	Справедлива стойност към 31.12.2016		Договорна/Услов- на сума	Справедлива стойност към 31.12.2015	
		Актив	Пасив		Актив	Пасив
Лихвени суапове	-	-	-	9,779	-	362
Валутни суапове	-	-	-	21,786	305	-
	-	-	-	31,565	305	362

Финансовите активи и пасиви, държани за търгуване представляват валутни и лихвени извънборсови деривативи под формата на суапи. През 2016 и 2015 г., Банката не е определила деривативи с цел отчитане на хеджиране по изискванията на МСС 39.

23. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Банката е едноличен собственик на капитала на Национален гаранционен фонд ЕАД, регистрирано съгласно Търговския регистър на 22.08.2008 г. Общият размер на регистрирания акционерен капитал към 31.12.2016 г. е 800,000 акции по 100 лева на акция (31.12.2015 г.: 800,000 акции по 100 лева на акция). Към 31.12.2016 г., размерът на внесения капитал е 80,000 хил. лв. (31.12.2015 г.: 80,000 хил. лв.). Към 31.12.2016 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 80,000 хил. лв. (31.12.2015 г.: 80,000 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

Банката е едноличен собственик на капитала на Микрофинансираща институция Джобс, регистрирано на 14 януари 2011 година. Общият размер на внесения капитал е в размер на 7,643 хил. лв. разпределен в 76,430 броя акции по 100 лева на акция. Към 31.12.2016 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 7,643 хил. лв. (31.12.2015 г.: 7,643 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

Към 31.12.2016 г. ръководството е направило преглед за обезценка на инвестициите в дъщерни дружества и е установено, че не са налични индикации за такава.

24. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност						
На 1 януари 2015 г.	20,043	1,084	292	343	854	22,616
Придобити	4,112	327	1	57	-	4,497
Излезли от употреба	-	(9)	-	(66)	-	(75)
На 31 декември 2015 г.	24,155	1,402	293	334	854	27,038
Придобити	8,398	789	317	-	217	9,721
Излезли от употреба	-	(77)	(7)	(43)	-	(127)
На 31 декември 2016 г.	32,553	2,114	603	291	1,071	36,632
Натрупана амортизация						
На 1 януари 2015 г.	512	677	206	21	573	1,989
Начислена за годината	37	184	27	61	201	510
Отписана	-	(11)	-	(5)	-	(16)
На 31 декември 2015 г.	549	850	233	77	774	2,483
Начислена за годината	172	219	25	58	71	545
Отписана	-	(76)	(6)	(12)	-	(94)
На 31 декември 2016 г.	721	993	252	123	845	2,934
Балансова стойност						
На 31 декември 2016 г.	31,832	1,121	351	168	226	33,698
На 31 декември 2015 г.	23,606	552	60	257	80	24,555
На 1 януари 2015 г.	19,531	407	86	322	281	20,627

Придобитите земя и сгради в размер на 8,398 хил. лв. в 2016 г. (2015: 4,112 хил. лв.) представляват разходи за придобиване на ДМА, свързани със строителството и изграждането на сграда, собственост на Банката, находяща се на ул. Дякон Игнатий 1, София.

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които са все още в употреба, към 31.12.2016 г. са в размер на 427 хил. лв. по отчетна стойност (2015 г.: 474 хил. лв.), а на нематериалните активи съответно 640 хил. лв. (2015: 628 хил. лв.).

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

25. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2016	2015
Балансова стойност в началото на периода	7,744	-
Рекласифицирани от държани за продажба	251	3,095
Рекласифицирани от други активи	-	4,984
Продадени	(53)	-
Загуба от промяна в справедливата стойност, включена в печалбата и загубата за периода	(240)	(335)
	<u>7,702</u>	<u>7,744</u>

Банката притежава инвестиционни имоти в резултат на придобити обезпечения от проблемни кредити. Те са отдадени под наем на трети лица. Генерираният приход от наем за 2016 г. е в размер на 836 хил. лв. (2015 г.: 333 хил.лв.) (Бележка 11). Справедливата стойност към 31.12.2016 г. е определена от лицензиран независим оценител.

Банката класифицира инвестиционните имоти в ниво 3 спрямо йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на базата на оценката на лицензирани независими оценители, като са използвани техники за оценка и ключовите входящи данни за оценката на инвестиционни имоти, оповестени в Бележка 5.

26. АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Включените към 31.12.2016 г. имоти (земи, сгради и стопански инвентар) на стойност 4,657 хил. лв. (2015 г.: 8,712 хил. лв. земи, сгради и стопански инвентар), са придобити от Банката през 2016 г. срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели.

Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Банката. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел и планове, те да се продадат до края на 2017 г.

Движение на активите държани за продажба през 2016 и 2015 година:	2016	2015
Балансова стойност в началото на периода	8,712	1,122
Придобити от обезпечения	4,699	11,773
Рекласифицирани към активи, придобити от обезпечения	(7,113)	(1,088)
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	(251)	(3,095)
Продадени	(1,390)	-
Обезценки	-	-
	<u>4,657</u>	<u>8,712</u>

27. ДРУГИ АКТИВИ И АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

	2016	2015
Активи, придобити от обезпечение	11,372	4,714
Други вземания	47	103
ДДС за възстановяване	-	373
Предплатени разходи и аванси	103	246
	<u>11,522</u>	<u>5,436</u>

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (придобити от обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

27. ДРУГИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Движение на активи, придобити от обезпечение през 2016 и 2015 година:	2016	2015
Балансова стойност в началото на периода	4,714	8,708
Рекласифицирани от държани за продажба	7,113	1,088
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	-	(4,984)
Продадени	(36)	(51)
Обезценка	(419)	(47)
Балансова стойност в края на периода	<u>11,372</u>	<u>4,714</u>

28. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2016	2015
Депозити от местни банки	42,157	413
Депозити от чуждестранни банки	<u>1,580</u>	<u>429</u>
	<u>43,737</u>	<u>842</u>

Начислените задължения за лихви по депозитите от кредитни институции към 31.12.2016 г. са в размер на - 1 хил. лв. (2015: 1 хил. лв.)

	2016	2015
Срочни депозити	39,576	-
Безсрочни депозити	<u>4,161</u>	<u>842</u>
	<u>43,737</u>	<u>842</u>

29. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2016	2015
Частни физически лица	4,641	5,147
Предприятия и еднолични търговци	609,748	594,152
Депозити със специално предназначение	<u>95,160</u>	<u>95,781</u>
	<u>709,549</u>	<u>695,080</u>

Начислените задължения за лихви по депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2016 г. са в размер на 659 хил. лв. (2015: 261 хил. лв.).

Сумите на депозитите със специално предназначение представляват депозити на „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД, дъщерно дружество на ББР, във връзка с проекти за създаване на Гаранционен Фонд за подпомагане на селските райони на страната по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) към Министерство на земеделието и храните, както и по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (2007-2013 г.) към Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА).

	2016	2015
Срочни депозити	592,689	507,838
Безсрочни депозити	<u>116,860</u>	<u>187,242</u>
	<u>709,549</u>	<u>695,080</u>

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

	2016	2015
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	128,152	47,730
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	146,723	38,544
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	22,014	28,664
Дългосрочни заеми от Кредитанцалт фюр Видерауфбай	23,038	28,817
Дългосрочен заем от Черноморска банка за търговия и развитие	-	12,035
Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа	4,315	7,795
Дългосрочен заем от Дексия Кредит Локал	1,951	5,851
Дългосрочен заем от Делфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor	1,384	4,147
Дългосрочни заеми от JIBC Японската банка за международно сътрудничество	3,278	5,140
Европейски инвестиционен фонд	9,823	-
Индустриална и търговска банка на Китай	39,320	-
	379,998	178,723

Начислените задължения за лихви по привлечени средства от международни институции към 31.12.2016 г. са в размер на 489 хил. лв. (2015: 338 хил. лв.)

Ефективните лихвени проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2016 г. са в границите от 0.099% до 3.39% (31.12.2015 г.: от 0.27 % до 3.39%).

Банка за развитие към Съвета на Европа

На 02.01.2003 г., между Банката за развитие към Съвета на Европа, Република България, представлявана от Министъра на финансите и Насърчителна банка АД (съответно Българска банка за развитие АД) са подписани две рамкови кредитни споразумения за 10,000 хил. евро и 5,000 хил. евро за финансиране на микро-, малки и средни предприятия в България. Кредитното споразумение в размер на 10,000 хил. евро е обезпечено с държавна гаранция от Република България.

Към 31.12.2016 г. заемите от 2003 г. са изцяло погасени.

На 18.11.2009 г. е сключен трети договор за заем между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа в размер на 15,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на микро, малки и средни предприятия от реалния сектор с цел създаване на нови и запазване на съществуващи работни места. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 7,500 хил. евро с левова равностойност 14,669 хил. лв. (31.12.2015 г.: 9,375 хил. евро с левова равностойност 18,336 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 30.03.2011 г. е подписан четвърти договор между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Договорените средства от този заем имат за цел да подобрят достъпа до финансиране на българските малки и средни предприятия, да се създадат нови работни места, както и да се запазят вече съществуващи такива. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г. заемът е напълно усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 13,000 хил. евро с левова равностойност 25,426 хил. лв. (31.12.2015 г.: 15,000 хил. евро с левова равностойност 29,337 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втория транш е фиксиран.

На 23 февруари 2016 г. Българска банка за развитие подписа Договор с Банката за развитие на Съвета на Европа (БРСЕ) в размер на 150,000 хил. евро. Средствата ще се използват за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки в рамките на Националната програма за енергийна ефективност. Заемът е целеви и ще се използва за санирането на многофамилни жилища. Срокът за погасяване на заема е до 10 години. Заемът е обезпечен с държавна гаранция, която се предоставя на основание Закона за държавния дълг за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между БРСЕ и Министерство на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 3.05.2016 г. Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради беше приета с решение на Министерския съвет от 27 януари 2015 г. Към 31.12.2016 г., дългът по заема е в размер на 45,000 хил. евро с левова равностойност 88,012 хил. лв. (към 31.12.2015 г. няма усвоявания по заема). Лихвеният процент е плаващ, базиран на 3M Euribor плюс надбавка.

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Европейската инвестиционна банка

На 4/6 октомври 2000 г. Банката е сключила финансов договор (Глобален заем на България - Насърчителна банка) с Европейската инвестиционна банка за сумата от 10,000 хил. евро за финансиране на малки и средни предприятия. Договорът се основава на подписано споразумение между Европейската инвестиционна банка и Република България от 14.07.1997 г. Той е обезпечен с държавна гаранция от Република България. Към 31.12.2016 г. заемът е изцяло погасен.

На 30.12.2009 г. е сключен втори договор за заем между Българска банка за развитие и Европейската инвестиционна банка в размер на 25,000 хил. евро, за финансиране на МСП и приоритетни проекти в областите на инфраструктура, енергетика, опазване на околната среда, индустрия, здравеопазване и образование. Заемът е необезпечен и изцяло усвоен. Към 31.12.2016 г. заемът е изцяло погасен (към 31.12.2015 г. 19,706 хил. евро с левова равностойност 38,541 хил. лв.).

На 18 ноември 2016 г. ББР подписа трети Договор с Европейската Инвестиционна Банка в размер на 150,000 хил. евро за финансиране на проекти на малки и средни предприятия. Средствата се предоставят с подкрепата на ЕС чрез гаранция от ЕФСИ (Европейски фонд за стратегически инвестиции), част от Инвестиционния план за Европа – „Плана Юнкер“. Това е първият договор по плана, предоставен от ЕИБ в България. Срокът на заема, включително гратисен период, се определя за всеки транш. Средствата ще бъдат използвани за кредитиране на МСП, вкл. за иновативни проекти, за подкрепа на райони с висока безработица, за младежка заетост или за стартиращи компании. Заемът ще бъде разпределен чрез банки – партньори, други финансови посредници или директно. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., дължимата главница по заема е в размер на 75,000 хил. евро с левова равностойност 146,687 хил. лв. (към 31.12.2015 г. няма усвоявания по заема.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Кредитанщалт фюр Видерауфбау

На 27 юли 2010 г., Българска банка за развитие АД подписа директен заем за 25,000 хил. евро с немската банка за развитие Кредитанщалт фюр Видерауфбау. Финансовият ресурс е предназначен за пряко кредитиране на малки и средни предприятия и/или за предоставяне на кредитни линии на търговските банки за целево финансиране на бизнеса. Заемът е необезпечен и към 31.12.2016 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 11,765 хил. евро с левова равностойност 23,010 хил. лв. (към 31.12.2015 г., дължимата главница е в размер на 14,706 хил. евро с левова равностойност 28,762 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 16 август 2016 г., Българска банка за развитие подписа Договор с КФВ в размер на 100,000 хил. евро. Средствата ще се използват за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки, изпълнявани от малки и средни предприятия в България в рамките на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради. Заемът е обезпечен с държавна гаранция, съгласно Закона за държавния дълг и подписано Гаранционно споразумение между КФВ и Министерство на финансите. Гаранционно споразумение между КФВ и Министерство на финансите е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 30.12.2016 г. Лихвеният процент е плаващ, базиран на 6M Euribor плюс надбавка. Срокът за погасяване на заема е до 7 години с 2 години гратисен период. Към 31.12.2016 г., няма усвоявания по заема.

Скандинавска инвестиционна банка

На 16.11.2004 г. е подписан договор за заем със Скандинавската инвестиционна банка за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро за финансиране на български малки и средни предприятия по проекти от взаимен интерес за България и страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения. Към 31.12.2016 г., заемът е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 0,471 хил. евро с левова равностойност 0,920 хил. лв. (31.12.2015 г.: 1,529 хил. евро с левова равностойност 2,991 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие АД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговските банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., заемът е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 10,842 хил. евро с левова равностойност 21,205 хил. лв. (31.12.2015 г.: 13,195 хил. евро с левова равностойност 25,807 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Черноморска банка за търговия и развитие

На 09.10.2009 г. между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие е подписан договор за заем за 8,000 хил.евро. Ресурсът е предназначен за финансиране на български малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г. заемът е изцяло погасен.

На 09.09.2011 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие в размер на 31,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти, оборотен капитал и експортно и пред-експортно финансиране на МСП. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., заемът е изцяло погасен. (31.12.2015 г. дължимата главница по заема е в размер на 6,200 хил. евро с левова равностойност 12,126 хил. лв.)

Сумитомо Мицуи – Банкова Корпорация Европа

На 11.11.2014 г., ББР подписа ново споразумение със Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа за търговско финансиране, което дава възможност за финансиране със срок до 12 месеца на търговски сделки и акредитиви, включително експортни сделки. Споразумението е в размер на 10,000 хил. евро. Към 31.12.2016 г., дългът по заема е в размер на 2,200 хил. евро с левова равностойност 4,303 хил. лв. (31.12.2015 г. дългът по заема е в размер на 3,969 хил. евро с левова равностойност 7,762 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на EURIBOR плюс надбавка.

Дексия Кредит Локал

На 23.05.2007 г., Банката е подписала договор с Дексия Комуналкредит банк (от 12.07.2013 г. - Дексия Кредит Локал) за заем в размер на 10,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти на малки и средни предприятия в България. Към 31.12.2016 г., заемът е изцяло усвоен. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения, подписано от Министъра на финансите. Към 31.12.2016 г., дължимата главница по заема е в размер на 1,000 хил. евро с левова равностойност 1,956 хил. лв. (31.12.2015 г.: 3,000 хил. евро с левова равностойност 5,867 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Депфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor

На 18 май 2007 г. е подписан договор с Депфа Инвестмънт Банк (от 23.09.2011 г. - FMS Wertmanagement Aor) за заем в размер на 15,000 хил. евро за общи корпоративни цели. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., заемът е усвоен изцяло, а дължимата главница по заема е в размер на 0,714 хил. евро с левова равностойност 1,397 хил. лв. (31.12.2015 г.: 2,143 хил. евро с левова равностойност 4,191 хил.лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Японска банка за международно сътрудничество

На 17.12.2009 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Японската банка за международно сътрудничество в размер на 20,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на проекти с японско участие и може да се усвоява в евро или йени. За заем в евро приложимият лихвен процент се формира, за 60% от сумата като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия), а за останалите 40% от сумата като плаващ лихвен процент (шестмесечен EURIBOR + надбавка). За заем в йени, приложимият лихвен процент при усвоен транс се формира като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия). Заемът е необезпечен. Усвоените средства по заема са в размер на 1,122,594 хил. йени с левова равностойност 19,812 хил. лв. Към 31.12.2016 г., дължимата главница по заема е в размер на 210,475 хил. йени с левова равностойност 3,336 хил. лв. (31.12.2015 г. - 350,801 хил. йени с левова равностойност 5,211 хил. лв.)

Унгарска Ексимбанк

На 29.05.2013 г. между Българска банка за развитие АД и Унгарската Ексимбанк е подписано споразумение за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро (19,558 хил. лв.). Всяка търговска сделка осъществена по нея ще е със срок от 2 до 5 години. Средствата са предназначени за финансиране на внос на унгарски инвестиционни стоки в България. Лихвеният процент е фиксиран (CIRR + надбавка). Към 31.12.2016 г., няма усвоявания по заема.

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Програма Прогрес на Европейския Инвестиционен фонд

На 24.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за заем с ЕИФ по програма Прогрес в размер на 5,000 хил. евро (9,779 хил. лв.). Заемът е за финансиране на микро-лизинги и микро-кредити за микро/малки предприятия и за финансиране на микро-кредити чрез финансови институции. Тази програма е насочена към предприятия с до 10 работници и с активи в размер до 2 млн. евро (3,912 хил. лв.). Допустими бенефициенти могат да бъдат също и самонаети лица, стартиращи предприятия, или лица с труден достъп до финансиране. Към 31.12.2016 г. дължимата главница по заема е в размер на 5,000 хил. евро с левова равностойност 9,779 хил. лв. (31.12.2015 г.: няма усвоявания по заема). Лихвеният процент по заема е фиксиран.

Индустриална и търговска банка на Китай

На 22 февруари 2016 г. ББР подписа Договор за междубанков кредит с ИТБК в размер на 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за общата кредитна дейност на ББР, пряко финансиране на бизнеса или он-лендинг програми чрез търговските банки за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на оборотен капитал. Срокът на договора е две години. Към 31.12.2016 заемът е изцяло усвоен. Към 31.12.2016 г., дългът по заема е в размер на 20,000 хил. евро с левова равностойност 39,117 хил. лв. (към 31.12.2015 г. няма усвоявания по заема). Лихвеният процент е плаващ, базиран на 6M Euribor плюс надбавка. Заемът е необезпечен.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	2016	2015
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,236	11,226
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	6,443	6,630
Получени заеми от местни банки	-	9,807
	<u>17,679</u>	<u>27,663</u>

Начислени задължения за лихви по други привлечени средства към 31.12.2016 г. няма. (2015: 28 хил. лв.)

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г., Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представлявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитанцалт фюр Виедерауфбау (KfW). Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро (9,640 хил. лв.) с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода. Към 31.12.2016 г., главницата по заема, заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,745 хил. евро с левова равностойност 11,236 хил. лв. (към 31.12.2015 г.: 5,739 хил. евро с левова равностойност 11,225 хил. лв.). Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

Банката е сключила споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитанцалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия. Рискът по предоставяне на тези средства на банки-посредници се носи изцяло от Министерство на финансите. Банката осъществява подбор на банки-посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите. Към 31.12.2016 г., салдото при Банката на средствата е в размер на 3,294 хил. евро с левова равностойност 6,443 хил. лв. (31.12.2015 г.: 3,390 хил. евро с левова равностойност 6,629 хил. лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства и олихвява тримесечно Специалната сметка на фонда.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Получени заеми от местни банки

На 16.09.2011 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за средносрочен заем със Ситибанк Н.А. – клон София (от 1.01.2014 - Ситибанк Европа АД, клон България) в размер на 20,000 хил. евро. Средствата от този заем са предназначени за директно и индиректно финансиране на нов и съществуващ портфейл от кредити на малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., заемът е напълно усвоен. Към 31.12.2016 г. заемът е изцяло погасен. (31.12.2015 г.: 5,000 хил. евро с легова равностойност 9,779 хил. лв.).

32. ПРОВИЗИИ

	2016	2015
Провизии по банкови гаранции	3,145	1,468
Провизии по съдебни дела	174	174
	<u>3,319</u>	<u>1,642</u>

Провизиите по банкови гаранции представляват сумата, която Банката очаква със значителна вероятност да плати на трети лица. От тях по банкови гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са 1, 045 хил. лв. (2015: 1 468 хил. лв.), а 2,100 хил.лв. по издадени индивидуални гаранции (2015 г.: няма)

Провизиите по съдебни дела са заделени за бъдещи плащания по съдебни искове, свързани с трудови спорове.

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

	2016	2014
Салдо към 1 януари	1,468	1,941
Начислени за годината (Бележка 12)	2,140	388
Използвани през годината	135	(15)
Реинтегрирани за годината (Бележка 12)	(598)	(846)
Салдо към 31 декември	<u>3,145</u>	<u>1,468</u>

33. ДРУГИ ПАСИВИ

	2016	2015
Задължения към персонала за заплати и социално осигуряване	269	233
Задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране	229	198
Такси по облигационни заеми и гаранции	357	491
Задължения за данъци	121	116
Начисления за разходи	115	109
Други кредитори	32	34
	<u>1,123</u>	<u>1,181</u>

Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсируеми отпуски и социалните осигуровки по тях.

Задължения към персонала при пенсиониране се дължат от Банката при настъпване на пенсионна възраст и са представени по настояща стойност.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Банката, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения Банката е направила оценка, като е използвала математически модели и услугите на сертифициран актюер. На база на направените изчисления е определено задължение в индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31.12.2016 г. в размер на 229 хил. лв. (31.12. 2015 г.: 198 хил. лв.).

33. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	2016	2015
Настояща стойност на задължението на 1 януари	198	178
Разходи за настоящи услуги	44	34
Разходи за лихви	7	7
Изплатени суми през периода	-	(36)
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски, финансови предположения и действителен опит	(20)	15
Настояща стойност на задължението на 31 декември	229	198

	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Актюерска печалба/(загуба) към 1 януари	(1)	6	-	-	(1)	6
Актюерска печалба/(загуба) върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	23	(7)	-	-	23	(7)
Актюерска печалба/(загуба) към 31 декември	22	(1)	-	-	22	(1)

За определяне на настоящата стойност към 31.12.2016 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2013 – 2015 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 10 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- темп на преждевременно пенсиониране поради болест - между 0.027 % до 0.3212 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране – 2.5% (2015 г. – 2.8%);
- Предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Банката са в съответствие с плана за развитието на Банката: за 2017 г. – 5 % спрямо нивото през 2016 г. и за 2017 г. и следващи – 5 % спрямо нивото от предходната година.

Ефектът за 2016 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

33. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	8	(7)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	34	(28)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(5)	6
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(29)	35

	Увеличение с 1% на текуществото	Намаление с 1% на текуществото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(8)	10
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(30)	37

Ефектът за 2015 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	8	(6)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	29	(24)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(4)	5
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(24)	29

	Увеличение с 1% на текуществото	Намаление с 1% на текуществото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(7)	9
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(25)	31

34. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

	2016	2015
Акционерен капитал		
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	587,964	587,964
Издадени обикновени акции - апортна вноса (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции - апортна вноса (банкова сграда)	1,610	1,610
	601,774	601,774

Капиталът на Банката се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

Към 31.12.2016 г., 99.99% от акциите на Банката са собственост на Държавата чрез Министерство на финансите (31.12.2015 г. – 99.99%).

35. РЕЗЕРВИ

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон Банката трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав. Съгласно Устава на Банката, същата трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/2 от годишната печалба след облагане с данъци до достигане на 50 на сто от уставния капитал.

Банката може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Към 31.12.2016 г., Фонд Резервен на Банката е в размер на 58,705 хил. лв. (31.12.2015 г.: 54,929 хил. лв.).

Към 31.12.2016 г., допълнителните резерви на Банката са в размер на 47,866 хил. лв. (31.12.2015 г.: 13,875 хил. лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Банката от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

През 2016 г., след проведено редовно общо събрание на акционерите и съгласно разпоредбата на чл. 91, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Р. България за 2016 година, е взето решение да не се изплаща дивидент от печалбата след приспадане на отчисленията за фонд „Резервен“. (2015 г. изплатените дивиденди са в размер на 3,248 хил. лв.).

Съгласно Закона за Българската банка за развитие, всеки акционер на Банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Банката е формирала специален компонент “Резерв по финансови активи на разположение за продажба” на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност на държаните финансови активи на разположение за продажба, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка. Резервът по финансови активи на разположение за продажба е представен нетно от данъци. Към 31.12.2016 г., този резерв е положителна величина в размер 3,481 хил. лв. (31.12.2015 г.: 578 хил. лв. – положителна величина).

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

	2016	2015
Условни задължения		
Банкови гаранции и акредитиви	80,366	77,771
в т.ч. с парично покритие	(3,853)	(2,284)
Акредитиви, открити със заемни средства, отчетени като кредитен ангажимент	-	-
Провизии по гаранции	(3,145)	(1,468)
	73,368	74,019
Неотменяеми ангажimenti		
Неусвоен размер на разрешени кредити	557,152	100,408
в т.ч. акредитиви, открити със заемни средства	-	-
Участие в инвестиционна програма SIA	1,724	1,804
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
	563,570	106,906
	636,938	180,925

През последното тримесечие на 2008 г., на база Закона за Българската банка за развитие е започнало преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към Национален гаранционен фонд ЕАД – дъщерно дружество на Банката. Въз основа на този закон и Решение № 309/3.05.2007 г. на МС е извършено предоговаряне в срок до една година (до м. май 2009 г.) с всяка от банките - партньори по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП за замяна на обезпечението от депозити на МТСП с банкови гаранции от Българската банка за развитие АД. С размера на освободените държавни средства по проекта е увеличен капиталът на Българската банка за развитие АД и респ. на Националния гаранционен фонд ЕАД.

Към 31.12.2016 г., Банката има сключени споразумения със седем банки-партньори и издадени гаранции на стойност 2,321 хил. лв. (31.12.2015 г.: седем банки-партньори и гаранции на стойност 3,262 хил. лв.).

На 17.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа Договор за управление на средства с ЕИФ за присъединяване към инвестиционната програма SIA (SIA - Social Impact Accelerator) на ЕИФ за дялови участия в социални венчър фондове, с участие от 1 млн. евро и период на инвестиране на ангажмента до 5 години. Програмата СИА е с цел да се инвестира в малки и средни предприятия със значимо социално въздействие. Мениджър на Програмата е ЕИФ. Към 31.12.2016 г. са направени четири капиталови вноски по инициативата в размер на 119 хил. евро с легова равностойност 232 хил. лв. (Бележка 21).

През 2015 г., Банката стартира нова програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес с максимален размер 150,000 хил.лв. Програмата предвижда възможност ББР да поема част от риска по предоставени от банки-партньори кредити за бизнеса в размер до 30% от стойността на отделните подзаеми. Към 31.12.2016 г., Банката е сключила споразумения с пет банки - партньори и размерът на формирания портфейл от гаранции е 3,566 хил. лв. (31.12.2015 г.: пет банки-партньори и портфейл от гаранции на стойност 1,211 хил. лв.).

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажimenti с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представляват основно блокирани депозити в Банката, ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на Банката. При възникване на условия за активиране на издадена гаранция, Банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Характер на инструментите и кредитен риск (продължение)

Издадените от Банката гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Банката, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на ББР.

Невнесената част от номинала на притежаваните от Банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е взимано такова решение.

37. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	2016	2015
Парични средства в каса (Бележка 16)	120	87
Разплащателни сметки при Централната банка (Бележка 16)	78,401	343,719
Вземания от банки с оригинален матуритет до 3 месеца	114,581	77,331
	<u>193,102</u>	<u>421,137</u>

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид свързаност</i>
Министерство на финансите	Основен собственик на Банката от името на държавата
Национален гаранционен фонд ЕАД	Дъщерно дружество
Микрофинансираща институция ЕАД	Дъщерно дружество
Военномедицинска академия	Дружество под общ контрол от държавата
Агенция Пътна Инфраструктура	Дружество под общ контрол от държавата
Българска агенция за експортно застраховане ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Холдинг БДЖ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Национална електрическа компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
БУЛГАРГАЗ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български институт за стандартизация	Дружество под общ контрол от държавата
Южен Поток България АД	Дружество под общ контрол от държавата
Транспортно строителство и възстановяване ДП	Дружество под общ контрол от държавата
Ай Си Джи Би АД	Дружество под общ контрол от държавата
ДФ Земеделие	Дружество под общ контрол от държавата
Български енергиен холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Българска независима енергийна борса ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Кинтекс ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Енергийна инвестиционна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Център за градска мобилност	Дружество под общ контрол от държавата
Фонд Мениджър за Финансови Инструменти в България	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ЕООД Пловдив	Дружество под общ контрол от държавата
Мини Марица Изток ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Държавна консолидационна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата

В таблицата по-горе са оповестени дружества, с които Банката е извършила транзакции през отчетния период.

Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние са:

Активи			
Дружество/лице	Вид разчет	2016	2015
Министерство на финансите	Ценни книжа на разположение за продажба	248,634	214,481
Микрофинансираща институция ЕАД	Предоставени кредити и аванси на клиенти	3,671	-
Национален гаранционен фонд ЕАД	Други активи	-	-
Дружества под общ контрол на държавата	Предоставени кредити и аванси на клиенти	165,537	95,451
Дружества под общ контрол на държавата	Други активи	3	-
Общо за дъщерни дружества		3,671	-
Пасиви			
Дружество/лице	Вид разчет	2016	2015
Национален гаранционен фонд ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	131,126	128,020
Министерство на финансите	Други привлечени средства	17,679	17,856
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	1,302	943
Дружества под общ контрол на държавата	Задължения към клиенти по депозити	440,392	451,659
Общо за дъщерни дружества		132,428	128,963

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Сделките със свързани лица са:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид взаимоотношение</i>	2016	2015
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисиони	66	68
	Приходи от лихви	1,642	1,581
	Разходи за лихви	(141)	(172)
Национален гаранционен фонд ЕАД	Приходи от такси и комисиони	1	2
	Приходи от лихви	-	10
	Разходи за лихви	(200)	(226)
	Приходи от наем	41	54
	Приходи от дивиденди	888	1,115
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Приходи от такси и комисиони	6	3
	Приходи от лихви	15	-
	Разходи за лихви	-	(33)
	Приходи от наем	19	9
	Приходи от дивиденди	42	41
Общо приходи от сделки с дъщерни дружества		1,012	1,234
Общо разходи за сделки с дъщерни дружества		(200)	(259)
Дружества под общ контрол на държавата	Приходи от лихви	6,705	1,521
	Приходи от такси и комисиони	355	344
	Разходи за лихви	(404)	(121)
Условни задължения и ангажименти със свързани лица:			
<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид</i>	2016	2015
Национален гаранционен фонд ЕАД	Неусвоен размер на разрешен кредит	23,000	23,000
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Неусвоен размер на разрешен кредит	3,300	-
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Издадени банкови гаранции	2	2
Дружества под общ контрол на държавата	Неусвоен размер на разрешени кредити	6,262	18,730
Дружества под общ контрол на държавата	Издадени банкови гаранции	3,621	-
Дружества под общ контрол на държавата	Акредитиви	14,746	-
Общо за дъщерни дружества		26,302	23,002

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отношения с ключов управленски персонал:

Разчети с ключов управленски персонал	2016	2015
Задължения към клиенти по привлечени депозити	329	299
Задължения за възнаграждения	31	11
Предоставени кредити и аванси на клиенти	281	212

Сделки с ключов управленски персонал	2016	2015
Възнаграждения и социално осигуряване	(1,169)	1,691
Разходи за лихви	(1)	(2)
Приходи от лихви	11	9

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

Финансистът доц. Красимир Ангарски бе избран за член на Надзорния съвет на Българска банка за развитие АД на извънредно общо събрание на акционерите на 1 март 2017 г. Той влиза на мястото на Кирил Ананиев, който бе назначен за министър на финансите в служебното правителство. Промяната е извършена в съгласие със законовите разпоредби, тъй като в качеството си на министър в Министерство на Финансите, явяващо се принципал на ББР, Кирил Ананиев няма право да бъде член на Надзорния съвет на ББР.

Доц. Красимир Ангарски е роден през 1953 година в София. Завършва Висшия икономически институт „Карл Маркс“. От 1980 година работи в Министерството на финансите, като достига до поста директор на данъчното управление на Софийска област и на София. През 1994-1995 година доц. Ангарски е изпълнителен директор на Банковата консолидационна компания, участва в ръководството на различни държавни предприятия.

От 24 март до 21 май 1997 година е министър без портфейл в кабинета на Стефан Софиянски и участва активно в подготовката за въвеждането на валутен борд. След това става секретар по икономическите въпроси на президента Петър Стоянов.

През 2001-2004 година доц. Красимир Ангарски е изпълнителен директор на Банка ДСК, а в началото на 2005 година оглавява ДЗИ Банк. В началото на 2007 година става съветник в Пощенска банка. Преподава в Университета за национално и световно стопанство. Ръководител на групата за разработване на законите за валутния борд.